

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2015

Kateřina Machová

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Historie a současnost Veselé školy církevní základní a umělecké školy

Past and Present of Veselá škola Elementary Parochial and Art School

Kateřina Machová

Vedoucí práce: PhDr. Ivo Syříšče, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)

Studijní obor: BU-PVOV(77507R56)

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Historie a současnost Veselé školy církevní základní a umělecké školy vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 16. 7. 2015

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ:

Chtěla bych poděkovat Mgr. Janě Válkové ředitelce Veselé školy.

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na reformní pedagogiku. Představuji zde vývoj reformního školství a alternativních škol. Cílem je představit inovující, alternativní základní Veselou školu.

KLÍČOVÁ SLOVA

alternativní škola, reformní pedagogika, církevní školství, individuální přístup

ANNOTATION

Bachelor thesis is focused on the reform pedagogy. Here I present the development of education reform and alternative schools. The aim is to introduce innovative, alternative elementary Veselá škola.

KEYWORDS

alternative school, reformatory pedagogy, church education, individual attitude

1 OBSAH

1	OBSAH	6
2	ÚVOD.....	10
3	REFORMNÍ PEDAGOGIKA	11
3.1	KLASICKÉ REFORMNÍ ŠKOLY	11
3.1.1	Waldorfská škola.....	11
3.1.2	Montessori.....	12
3.1.3	Reformně pedagogická koncepce Célestina Freineta.....	13
3.1.4	Moderní francouzská škola	14
3.2	VENKOVSKÉ VÝCHOVNÉ ÚSTAVY	15
3.3	C. REDDIE – DUCHOVNÍ OTEC VENKOVSKÝCH VÝCHOVNÝCH ÚSTAVŮ	15
3.4	VENKOVSKÉ VÝCHOVNÉ ÚSTAVY V NĚMECKU	16
3.5	GUSTAV WYNEKEN A SVOBODNÁ ŠKOLNÍ OBEC VE WICKERSDORFU	20
3.6	PETER PETERSEN A JENSKÝ PLÁN	22
3.7	REFORMNĚ PEDAGOGICKÉ HNUTÍ V ČSR.....	22
3.8	ČINNÁ NEBOLI PRODUKČNÍ ŠKOLA	24
4	ALTERNATIVNÍ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2015	25
4.1	MONTESORI	25
4.2	ZAČÍT SPOLU	26
4.3	INTEGROVANÁ TEMATICKÁ VÝUKA	27
4.4	WALDORF.....	28
4.5	ZDRAVÁ ŠKOLA	29
4.6	DALTON	31
4.7	LESNÍ / PŘÍRODNÍ ŠKOLA	32
4.8	DOMÁCÍ (INDIVIDUÁLNÍ) VZDĚLÁVÁNÍ.....	33
4.9	DOBRÁ ŠKOLA	34
5	VESELÁ ŠKOLA	37
5.1	VZNIK VESELÉ ŠKOLY.....	38
5.2	SOUKENICKÁ 10. PRVNÍ STUPEŇ VESELÉ ŠKOLY.....	39
5.3	ŠKOLNÍ KAŽDODENNOST A HODNOCENÍ.....	40
5.4	ZAČÁTKY VÝUKY CIZÍHO JAZYKA	40
5.5	ROK 2000 – DOKONČENÍ PRVNÍHO STUPNĚ.....	40
5.6	VYBUDOVÁNÍ DRUHÉHO STUPNĚ	41
5.7	PRAVIDLA PRO PUBERTÁLNÍ ŽÁKY	41
5.8	PŘÍSTUP K ŽÁKŮM – VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ PRINCIPY	43
5.9	VÝCHOVNÉ PŮSOBENÍ VE ŠKOLE	44
5.10	HODNOCENÍ ŽÁKŮ VE VESELÉ ŠKOLE.....	45

5.11	AKTIVITY NAD RÁMEC VYUČOVÁNÍ.....	45
5.12	ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA VESELÉ ŠKOLY.....	46
5.13	ATMOSFÉRA ŠKOLY	48
5.14	ŠKOLSKÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM.....	48
5.15	METODY VÝUKY	52
5.16	KDO UČÍ VE VESELÉ ŠKOLE	52
5.17	JAK SE ZMĚNILA VESELÁ ŠKOLA V PRŮBĚHU 23 LET?	53
6	ZÁVĚR	55
7	LITERATURA.....	56
8	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA.....	57

2 ÚVOD

Tématem mojí bakalářské práce je historie a současnost Veselé školy, reformní pedagogiky a alternativního školství. Toto téma jsem si vybrala, protože, jsem stála u vzniku Veselé školy. Chtěla bych zmapovat začátky a současnost. Jací žáci navštěvovali školu v roce 1993 a jací v roce 2014. Ve své práci přiblížím atmosféru školy, co učíme, jak učíme, kdo učí a hodnocení žáků učiteli. Porovnávám výchovné problémy v začátcích školy spolu s tím, jaké problémy řešíme teď. V dalších kapitolách se věnuji spolupráci školy s rodiči, mimoškolním aktivitám a Základní umělecké škole, která je součástí Základní školy Veselé církevní. A na závěr, bych chtěla představit profil absolventa Veselé základní umělecké církevní školy. Metodou neformálního rozhovoru s ředitelkou školy, jsem zjistila důvody k založení školy a způsob vedení školy v minulosti a současnosti. Ve své práci, bych chtěla interpretovat profesory, kteří v rámci vzdělávání učitelů pořádají přednášky v naší škole. Výsledkem mé bakalářské práce je shrnutí života ve Veselé škole.

3 REFORMNÍ PEDAGOGIKA

Na počátku 20. století vzniká hnutí zvané pedagogický reformismus. Reformisté tohoto směru vycházeli z myšlenek Rousseauova pojetí přirozené výchovy. Rousseau hájil a zpracovával přirozený cit, lásku k přírodě, výchova má tak následovat vnitřní individuální a přirozený vývoj dítěte v jeho jednotlivých vývojových stupních. Do tohoto vývoje nemá dospělý nijak zasahovat, má jej pouze „podporovat“.

Rousseau tak koncept tzv. „negativní“ výchovy. Dospělý jen kontroluje nebo sleduje přirozený vývoj. Dále vycházeli představitelé tohoto hnutí z myšlenek Dancyových a Spencerových názorů, kteří kladli důraz na důležitost praktického vzdělávání, které by prakticky žáky připravovalo do života, dále z myšlenek Tolstého volné školy. Ve volné škole probíhala výuka bez rozvrhu, osnov bez učebního plánu. Základem volné školy byla osobní zkušenost žáka, experimentování a pozorování. Důležitá byla spolupráce učitelů s rodiči. Reformisté preferují tzv. Pedocentrismus- dítě je centrem výchovy a cíle výchovy jsou podřízeny individuálním potřebám a zájmům dítěte. Na základě této reformy začaly vznikat alternativní školy.

Mezi významné představitele reformismu patří Elen Keyová (1849-1926), švédská spisovatelka, pedagožka a stoupenkyně ženského hnutí. Elen Keyová odmítala veřejnou předškolní výchovu, neboť je při ní potlačena individualita dítěte. Je stoupenkyní přirozené výchovy. Její nejvýznamnější spis je Století dítěte, který je manifestem za práva dítěte na svobodnou výchovu.

Dalším významným představitelem reformismu byl Ovidie Decroly (1871-1936) – lékař, psycholog, pedagog. Též stavěl výchovu na subjektivních dětských pocitech. Vytvořil tzv. globální metodu, kde výuka vychází z přirozených situací. Jednotlivé předměty byly slučovány v jediný obor. Decroly vycházel z dětských zájmů potřeb a zkušeností, učitel musel dítě dobře poznat. Decroly pojal školu jako dílnu či laboratoř, kde dítě vlastní činností poznává nové zkušenosti a vědomosti. Důležitá pro něj byla výchova estetická, mravní i sociální.

3.1 KLASICKÉ REFORMNÍ ŠKOLY

3.1.1 Waldorfská škola

Zakladatelem školy waldorfského typu byl rakouský filozof a pedagog Rudolf Steiner (1861-1925), který vytvořil filozofickou pedagogickou soustavu o výchově člověka. Tato koncepce se nazývá antroposofie. Tuto teorii využil v praxi v alternativní škole v obci Waldorf v roce

1919. Výchova a vzdělání je ve Waldorfské škole podřízeno tomu, aby podněcovalo a rozvíjelo aktivitu dítěte, jeho potřeby a zájmy. Obsah je rozdělen do výukových bloků tzv. Epoch, kde se žáci soustavně zabývají po určitý čas stejnými předměty. Mimo teoretických předmětů je kladen důraz na esteticko-výchovné předměty a na cizí jazyky. Hodnocení není číselné, ale slovní. Učitelé nejsou vázáni osnovami, ale plánují výuku společně s žáky a rodiči. Místo důrazu na soutěživost se klade důraz na spolupráci a sociální výchovu. Důležitou roli zde hraje i náboženská výchova. Za vedení školy neodpovídá jen ředitel ale celý učitelský sbor s těsnou spoluprací rodičů. Cílem této pedagogiky tzv. antroposofické je rozvíjet u dítěte tělo, duši i duchovno celostně.

3.1.2 Montessori

Další významnou alternativní pedagogickou koncepcí vypracovala na počátku dvacátého století přední pedagožka a lékařka Maria Montessori (1870- 1952) Montessori je přesvědčena, že když vytvoříme vhodné výchovné prostředí, pomocí speciálního didaktického materiálu, je možné, aby dítě vlastní aktivitou dosáhlo maximálního rozvoje. Dospělí má za úkol vybudovat pro dítě podnětné prostředí a vytvářet dostatek situací aby se mohlo rozvíjet. Marie Montessori klade velký důraz na předškolní a mladší školní období. V každém tomto období má být dítě citlivé a chtivé po získání nových informací a dovedností. Jestliže senzitivní období není adekvátně využito pro zdravý vývoj, daná senzitivita mizí.

Senzitivní fáze vývoje člověka u Marie Montessori:

- **0-3 roky** – Senzitivní oblasti jsou pohyb, řeč a řád. Dítě je citlivé v oblasti pohybové – zvládnání chůze, běhu, rozvoj manuální zručnosti. V oblasti řádu se jedná o rozvoj pravidelného režimu vůči vnějšimu světu. V neposlední řadě je dítě citlivé v oblasti řeči.
- **3-6 let** – Dochází k sebeuvědomění dítěte na základě získaných zkušeností v rámci aktivních činností, dítě se začíná cítit jako součást skupiny. Pokračuje rozvoj pohybových a řečových dovedností.
- **7-12 let** – Je charakterizováno se rozvíjející se morální senzitivitou. Dítě hodnotí dobré a zlé jak ve vlastním jednání, tak i v konání okolních osob. Dítě získává sociální zkušenosti v širším okolí. Pokud jsou jeho sociální vztahy chudé či omezené, může to být brzdou jeho dalšího vývoje. Dochází též k rozvoji myšlení, které přechází od zaměřenosti na konkrétno k abstrakci. V počátku období se tak dítě zajímá o bezprostřední okolní svět, na konci tohoto období mu je svět více abstrakcí. Dítě

potřebuje být podporováno v aktivním poznávání světa, samostatném získávání dovedností a znalostí, což vede k zdravému rozvoji jeho sebevědomí.

- **12-18 let-** Fáze je specifická vývojem v samostatnosti v sociálních vztazích dospívajícího, vytvořením nového obrazu o sobě sama.

Montessori hovoří o skutečnosti, že v případě adekvátního rozvoje osobnosti dítěte dochází k podporování tzv. normalizace dítěte. Dle Rýdla Montessori rozumí pod pojmem normální dítě takovou osobnost, která je psychicky zdravá a může se přiměřeně svým rozvojovým možnostem rozvíjet. Takové dítě se vyznačuje stabilním a sociálním chováním, které je vymezeno samostatností, vytrvalostí, schopností koncentrace a sebekontrolou.¹

Dítě milované a sebejisté a na druhé straně dítě aktivní, využívající svobodu, ale i zodpovědnost, může dosáhnout tzv. Normality.

3.1.3 Reformně pedagogická koncepce Célestina Freineta

Freinet kladl důraz na samostatnost žáků, protože byl praktik, snažil se ve vyučování využívat

ve vyučování nové pracovní pomůcky a metody. Vedl své žáky tak, aby se rozvíjeli všestranně. Inspirovalo ho myšlení Hermana Lietze.

Freinet vede osobnost žáka tak, aby došlo k rozvoji jeho myšlení, ale i jeho tělesných schopností a sociálních dovedností. Stejně jako Leitz tak i Freinet vede často výuku v přírodě.

Cílem Freinetovy pedagogiky bylo přivést své žáky k samostatnému a kritickému myšlení.

Podstatou Freinetova pedagogického konceptu je aktivní učení, činné vyučování, z tohoto konceptu vychází moderní školy EcoléModerne V těchto školách jsou pro společná setkávání, pro slavnosti či zasedání školního parlamentu tzv. Školní auly, učebny vystřídaly pracovny, které jsou vybaveny flexibilním nábytkem, který se přizpůsobuje činnostem při výuce. V pracovnách vznikají čtecí koutky, klidové zóny ty slouží k samostatné práci, dále diskuzní prostory. Freinet souběžně s učebnami, které jsou pracovního charakteru, zakládá školní zahrady, dílny, ateliéry. Ateliéry slouží jak k činnostem duševním tak i k manuálním.

Dále staví na tom, že ve vývoji dítěte rozpoznáváme tři hlavní fáze. V první fázi dítě vstupuje do světa a seznamuje se s ním. V této fázi poznává hlavně věci kolem sebe a bezprostřední

¹ RÝDL, Karel, Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori, Public History, 1999, 80-902193-7-3, str.43

okolí. Ve druhé fázi poznává nejen věci a své nejbližší okolí, ale uvědomuje si svou osobnost, zde dochází do začleňování se do okolního světa uvědomování si vlastního já. V třetí fázi si už dítě uvědomuje vlastní činnost, dítě vyvíjí svou vlastní aktivitu. Tuto aktivitu Freinet nazývá prací. V tomto duchu vytváří Freinet moderní pracovní školu

3.1.4 Moderní francouzská škola

V koncepci moderní francouzské školy Freinet rozvíjí metodu školního tisku s použitím vlastní školní tiskárny. Děti zde pomocí tiskařského stroje tvoří zajímavé a kreativní texty s obsahem různých předmětů. Učí se tak myslet v souvislostech. Tvorbou vlastních pracovních učebnic a školního časopisu je velmi rozvíjeno prosociální chování. Hlavními tématy Freinetova pedagogického myšlení je zdravé sebevědomí, zodpovědnost a spolupráce. Hnutí moderních francouzských škol využívá při výuce nejen školní tiskárny, ale i další moderní média, film, fotografii, rozhlas. Jednotlivé školy, které se hlásí k hnutí moderních škol, se propojují pomocí korespondence žáků, společně tvoří žakovský časopis., který vydávají jednou za měsíc. Klasické učebnice považují za zastaralé a přebytečné a nahrazují je pracovní listy. Pracovní listy vytvářejí nejen učitelé, ale i samotní žáci i spisovatelé. Pomocí pracovních listů vytvořili předmětové kartotéky, kde bylo pokryto učivo jazyků, matematiky, zeměpisu, dějepisu či biologie.

Tato kartotéka časem obsahovala dvacet tisíc odborných kazet rozdělených podle tématu. Na zpracování jednotlivých témat se podíleli i odborníci z praxe např. obchodníci, řemeslníci, úředníci atd. Tyto karty byly velmi dobře zpracovány didakticky a podporovaly princip mezipředmětových vztahů. Kromě této centrální kartotéky si každá třída tvořila kartotéku svou vlastní.

Takto vytvořené pomůcky byly velmi flexibilní a dynamické. Se stejnou dynamičností se sestavoval a vytvářel vyučovací plán. Tento plán se plánoval na týden, společně s žáky i učiteli. Základem plánu byla samostatnost a zodpovědnost.

Dalším a neméně podstatným rysem Freinetovy pedagogiky je takzvaná třídní demokracie. Každé dítě má možnost se vyjádřit k chodu třídy. Základním pilířem vnitřního života se stala přirozená autorita společně akceptovaného řádu a vlastní disciplína žáků

3.2 VENKOVSKÉ VÝCHOVNÉ ÚSTAVY

3.3 C. Reddie – duchovní otec venkovských výchovných ústavů

Reddie se narodil v roce 1858 v Londýně, měl deset sourozenců, otec byl vyšším úředníkem. Matka Redia zemřela při porodu, když mu bylo deset let, o čtyři roky později zemřel i otec a Reddie byl poslán do internátu v Edinburghu. Internát se pro něj stal symbolem jistoty a svobody.

Po absolvování školy, studuje medicínu, posléze přechází na chemii a zabývá se myšlenkami socialismu. Po dokončení studia se vrací do Skotska, kde pracuje na univerzitě a internátní škole, na které sám studoval. Nové zkušenosti získává i na privátní škole poblíž Bristolu. Po neúspěšné snaze získat místo ředitele v Londýnské škole se zabývá myšlenkou, založit školu vlastní. V roce 1889 v Abootsholme založil vlastní internátní školu. Po třiceti osmi letech škola neprosperuje a Reddie odchází do ústraní.

- *Mateřský anglický jazyk měl větší význam než klasické jazyky. Moderním jazykům (francouzština, němčina (patřilo rovněž důležitější místo než latině a řečtině. Práce byla prostředkem k vývoji osobnosti, utváření jejího charakteru, ale i k zdraví. Práce napomáhala rozvoji zodpovědnosti a kooperace, ale i rozvoji praktických schopností a dovedností. Práce na zahradě, s domácími hospodářskými zvířaty, práce v dílnách se dřevem, kovem, ale i s vaření či šití se měly stát součástí každodenního života ve škole. Ve skutečnosti se tak dělo v mnohem omezené míře.*
- *Přírodní vědy zaujímaly důležité postavení (chemie, fyzika a biologie). Ve vyučování byly zdůrazňovány mezipředmětové vztahy a vazby, výuka probíhala v laboratořích, muzeích a vlastní botanické zahradě.*
- *Dějepis se vyučoval ve spojení se zeměpisem a zdůrazňovaly se podobně jako u přírodních věd mezipředmětové vztahy.*
- *Matematika (aritmetika i geometrie) měla být vyučována ruku v ruce s praktickými činnostmi, které měly využívat každodenních zkušeností žáků.*
- *Do vyučování byly zařazovány i exkurze do okolí, jež sloužily k výzkumu geologických, botanických a zoologických aspektů, dále i měření skal či návštěvy průmyslových závodů.*

Velký význam měly umělecké aktivity rozvíjející vlohy žáků. Pracovalo se na vytváření estetického okolí a prostředí ve škole samotné.

Náboženská a morální výchova se zakládala na obecně křesťanském základě s ohledem na ostatní velká světová náboženství. Moralita byla nahlížena jako výsledek vnitřního života školy, která se ukazovala v jednotlivostech soužití školní pospolitosti.²

Reddieho školy se staly vzorem pro další školy zakládané po roce 1899 a to zejména ve Francii, Švýcarsku i v Německu.

Na základě tohoto konceptu byla založena reformní škola Summerhill. Zakladatel této školy A. S. Neill vytvořil svobodnější a volnější koncept, ale myšlenkově si byly podobné. Neill vytvořil svoji výchovu na maximální důvěře, volnosti a svobodě dítěte. Nelliovův koncept byl založený na principu a víře v dobro v každém dítěti, na svobodě, lásce a štěstí. Vyučování se žáci zúčastňovali dobrovolně a pracovali samostatně. Ve škole velmi dobře fungoval systém žákovské samosprávy.

3.4 Venkovské výchovné ústavy v Německu

Hermann Lietz (1868-1911)

dětství prožil uprostřed přírody na statku, na své dětství vzpomíná jako na idylické a harmonické. Idylické dětství, vystřídal odchod na gymnázium, kde zažil ústrky a posměch, přesto se rozhodl, že se stane pedagogem.

V roce 1892 složil zkoušku učitelské způsobilosti. Učitelské zkušenosti nabývá mimo jiné v Reinově cvičné škole. Kde se setkává s Reddiem, ten je pozve do Anglie. Internátní školou v Abbotsholmu je nadšen, po návratu z Anglie, plný nadšení, hledá Leitz prostory a mecenáše pro založení své školy. V roce 1898 Lietz založí první Německý výchovný ústav v Ilsenburgu. Lietz klade důraz na integraci výchovy a vzdělávání v přírodě. Škola je pro studenty nejen školou, ale i domovem a internátem. Zpočátku kde byli chlapci ve věku od osmi až dvanácti let.

Posléze zakládá venkovské ústavy i pro starší chlapce. Základní trojstupňový systém domovů. V roce 1901 založil ústav v Haubindě v Durynsku, kde založil v Biebersteinu třetí školu a domov, jako gymnaziální vyšší stupeň.

² KASPER, Tomáš. KASPEROVÁ, Dana, *Dějiny pedagogiky*, Grada, 2008, 978-80-247-2429-4, str. 154

Následovníkem Lietze byl Gustav Wyneken (1875- 1964), který byl zakladatelem německého mládežnického hnutí. Wynken klade důraz na spolupráci žáků s učiteli na škole, škola byla obec. Byla zde atmosféra důvěry a pospolitosti, což žáky velmi ovlivnilo v jejich podstatné fázi života.

Známý byl i ústav Paula Geheeba (1870-1961) Geheeb klade důraz na celostní harmonický rozvoj osobnosti.

Mezi přední ústavy patřil internát založený na zámku Salem, německo – židovským pedagogem Kurtem Hahnem (1886-1974). Hahnem kladl důraz na utváření charakteru žáka.

1. Principy této školy byly následující:
2. Umožnit dítěti poznat sám sebe.
3. Mít možnost prožít vítězství i prohru.
4. Umožnit dítěti se podílet na společném díle.
5. Mít prostor ticha.
6. Rozvíjet si fantazii.

Soutěže jsou důležité nikoliv však rozhodující.

Osvobodit děti z výše postavených vrstev od privilegovaného postavení.

Kurt Hahn byl velkým zastáncem idejí humanismu a občanských práv. V roce 1933 emigroval do Skotska. Založil British Salem Schools. Po skončení války vedl salemskou školu a založil i internacionální školy United WorldColleges(UWC)- zde pospolu žila mládež ve věku od šestácti až osmnácti let, z různých zemí, společně se vzdělávala a účastnila se sociálních aktivit. Tento koncept měl vést k poznání se navzájem i sama sebe.

Dalším významným následovníkem myšlenek Lietzeho byl Alfred Andersen (1886-1944), který založil v roce 1923 ústav v Ettersburgu a v Gebesee, v roce 1924 v Buchenau a v roce 1928 v severoněmeckém SpiekerooguLietz – SchuleSpiekeroog. Který funguje do dnešní doby.

Zakladatelé německých venkovských ústavů, v předválečné a meziválečné době, byli převážně muži. Přesto i podstatnou roli ve vývoji hnutí sehrály ženy. Většinou to byli silné osobnosti, ženy – manželky zakladatelů ústavů nebo učitelů.

První dívčí ústav byl založen Bertou Petersenovou (1862-1910) v roce 1900, další byl založen v roce 1923 socialisticky smýšlející MinnouSpecht (1879- 1961). Kvůli svému socialistickému smýšlení musela opustit Německo. Věnovala se dětem uprchlíků v Dánsku a Velké Británii.

Gertrud Feiertag(1890- 1943) v roce založila v roce 1931 židovský venkovský výchovný ústav, podobně jako Anna Essinger. Další ženskou osobností byla manželka Paula Geheeba Edith Geheeb, dále Gertrud Bondy (1889-1977), která společně se svým manželem Maxem Bondym (1892- 1952) v roce 1929 ústav v Marienau a později v emigraci v roce v roce 1939 ve spojených státech ústav v Mountain- Windsor MountainSchool)

Osobností byla také Anni Reiner (1891- 1972).

Po roce 1933 se výrazně vykristalizovala politická a kulturní hnutí jednotlivých německých ústavů. Osudy jednotlivých ústavů se různily. Dodnes několik škol volně používá myšlenky německých ústavů.

Emlohstobba-pedagogický manifest německých venkovských výchovných ústavů
Emlohstobba-pedagogický román, který napsal Lietz po pobytu v jenské cvičné škole.

Lietz rozdělil svou knihu na dvě části, v první části popisuje chod v Reddieho škole a kniha seznamuje s reformně pedagogickými novinkami v Anglii a zavádí výraz pro Reddieho reformní školu Landerziehungsheim- venkovský výchovný ústav.

Tyto venkovské ústavy, jak už z názvu vyplívá, se nacházely mimo město. Lietz kladl důraz na to, aby se nacházeli uprostřed přírody, která má dobrý vliv na mládež a přirozeně se zde rozvíjelo tělesné i duševní zdraví. Studenti měli dostatek pohybu, dodržovali zdravou stravu, důležitá byla vyváženost duševní i tělesné práce.

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY LIETZOVÝCH ÚSTAVŮ

Výchova probíhala mimo město. Realizována byla ve zdravý vývoj podporujícím školním prostranstvím s dostatkem luk, zahrad, polí, s řekou či rybníkem v prostorných, světlých, a provzdušněných obytných i učebních prostorech. (Údolí řeky Ilzy bylo v tomto ohledu jedno z idylických míst Německa s dostatkem krásných lesů a velkolepé hornaté krajiny.)

Důraz byl kladen na společně sdílený život, společné hry a práce vychovatelů- učitelů a žáků. Vychovatelé působili v mravním ohledu jako následovníhodné vzory. V tom je podporovala jejich silná osobnost, nadšení pro vychovatelské povolání a jejich láska k mládeži.

Dodržována byla přísná hygiena a zdravý životní styl. Upřednostňována byla jednoduchá strava, bohatá konzumace zeleniny, ovoce, mléka, vajec, a ryb, naopak bylo zakázáno požívání alkoholu a silně kořeněných jídel. Ke zdraví vedlo střídání intelektuální a tělesné činnosti a hry, ale i postupné a účelné otužování.

Praktikována byla každodenní tělesná cvičení, zejména vandrování, běh, sportovní hry, plavání veslování, a cvičení apod. Tělesná cvičení probíhala ráno, v dopoledních přestávkách, pravidelně odpoledne. Denně se jednalo o přibližně dvě hodiny.

Velký význam byl připisován každodenní praktické a tělesné práci, která měla dětem přinášet radost a odpovídala jejich silám a možnostem a zároveň oslovovala jejich ducha a posilovala jejich zdraví. Jednalo se o práce na zahradě nebo v lese, na poli nebo na louce, v dílnách nebo na stavbě- jako například rytí a hrabání, sázení, zalévání, hrabání sena, truhlářské či stavební práce apod. Každý den se jednalo až o dvě hodiny práce odpoledne.

Své místo zaujala každodenní umělecká tvorba. Týkala se kreslení v přírodě (tři hodiny týdně), zpěvu ve volné přírodě (půl hodiny denně), hry na hudební nástroje (hodina denně po obědě), vedení k porozumění uměleckých děl, ale i přípravy školních koncertů, literárních čtení a školního divadla (denně dvě hodiny, zejména večer).

Podporovány byly zvláštní činnosti vedoucí k rozvoji mravního, náboženského a vlasteneckého smyslu. Jednalo se o ranní a noční modlitby, religiózní působení při různých příležitostech jako např. při procházkách lesem nebo pod širým nebem, při náboženských svátcích. Zdůrazňován byl religiózně mravní prvek ve všech vyučovacích předmětech, zejména v přírodních vědách a dějepise. Podporován byl rovněž zájem o poezii a umění, jak již bylo uvedeno výše.

Vyučování bylo založeno jak na zákonech vychovatelského umění, tak i na vědeckých principech. Bylo koncipováno psychologicky, zakládalo se na zájmu žáka, využívalo praktických cvičení (na zahradě, v dílnách) a princip názornosti (hojné využívání obrázků, modelů a map). Při vyučování byl žák sám činný a měl se vyučování účastnit se zájmem, díky čemuž se učil pozorovat, srovnávat, myslet a hodnotit, chápat se aktivně učební látky, kterou dokázal samostatně využít a uplatnit, jak od něj žádal moderní život v národním duchu. Vyučování probíhalo každý den pět hodin dopoledne a pozdě odpoledne.

Učební plán odpovídal realce, žáci se učili francouzštině a angličtině. Na vyšší, stupni mohli žáci ve třinácti letech začít s latinou a v patnácti letech začít s řečtinou, čímž získali vzdělání reformního gymnázia. Žákům bylo umožněno přestoupit na státní vyšší střední školy po složení komisionálních zkoušek.³

³ KASPER, Tomáš. KASPEROVÁ, Dana, Dějiny pedagogiky, Grada, 2008, 978-80-247-2429-4, str. 166

3.5 GUSTAV WYNEKEN A SVOBODNÁ ŠKOLNÍ OBEC VE WICKERSDORFU

GUSTAV WYNEKEN – ZAKLADATEL SVOBODNÉ ŠKOLSKÉ OBCE

Gustav Wyneken (1875-1964) byl žákem Hermanna Lietze, vyučoval v jeho výchovných venkovských ústavech. V roce 1906, společně s Paulem Geheebem zakládá vlastní typ venkovského výchovného ústavu – Svobodnou školní obec ve Wickersdorfu. Wickersdorf byla devítiletá střední škola, kterou navštěvovali žáci po absolvování čtvrtého ročníku základního vzdělání. Wickersdorf připravoval studenty ke studiu na univerzitě nebo na technické vysoké školy.

Hlavní zásady této školy bylo využití fyzické práce, tělesného cvičení a zdravý životní styl. Na rozdíl od venkovských výchovných ústavů zde byla prosazována společná výuka chlapců s dívkami. Dívky bydlely v oddělených budovách a byly vychovávány učitelkami. Od této koedukace Wyneken očekával přirozenější vývoj mezi oběma pohlavími. Škola byla společenstvím, kde byla podporována pospolitost i individualita. Třídy byly postaveny tak aby se zde potkávali žáci různého věku a výkonu, tím se od jednotlivých žáků vyžadovala spolupráce a pomoc.

Cílem vyučování byl rozvoj samostatnosti v intelektuální, emocionální a sociální oblasti. Rozvrh byl vždy sestaven na čtrnáct dnů. V prvním týdnu se vyučovaly jazyky a humanitní vědy, v druhém týdnu matematika a přírodovědné předměty. Svobodná školní obec se více zaměřovala na výuku společenských věd a cizích jazyků. Významné místo ve výuce mělo i umění, kreslení vyučovali skuteční umělci.

Velkou roli zde hrálo i hudební umění. Přes umění žáci poznávali sami sebe. Probíhala zde i činnost knihařská, dále se žáci učili např. kaligrafii. Duchovnímu charakteru sloužily nedělní mše.

Rozdělení dne na Svobodné školní obci Wickersdorf do pevných bodů:

6:30	budíček
6:30–7:00	ranní rozcvička a sport – odděleně chlapci a dívky ranní gymnastika ve volné přírodě bez oděvu běh do pěti kilometrů
7:00	hudební předehra a koupel
7:30	snídaně (ovesná kaše a chléb)
8:00–9:30	1. a 2. vyučovací hodina
9:30–10:00	velká přestávka (úklid pokojů, dvora, umývárén a společných prostor)
10:00–10:30	přesnídávka
10:30–13:00	2. blok vyučování – 3 vyučovací hodiny
13:00–14:00	oběd a osobní volný čas
14:00–17:00	odpolední práce – řemeslná práce, práce na zahradě, sport, kreslení, hudba
17:00–18:30	příprava na vyučování a vypracování domácích úkolů
18:30–19:00	večeře
19:00–20:00	hudební vyučování či společná četba
po 20:00	večerka

Hlavním posláním Svobodné školní obce byla pospolitost žáků a učitelů. Pořádek a disciplína patřily mezi nevyšší hodnoty wickersdorfského společenství. Tato škola přečkala meziválečné období i Hitlerovu diktaturu, své zvláštní postavení i měla v bývalé NDR, zanikla až po roce 1989.

3.6 PETER PETERSEN A JENSKÝ PLÁN

Pedagogické prostředky jenské pedagogiky

Tuto vzdělávací koncepci rozvinul v Jeně profesor a evangelický pastor pedagogiky Peter Petersen (1884- 1952). V roce 1927 na mezinárodním pedagogickém kongresu v Locarnu dostala Petersenova reformní koncepce název jenský plán.

V jenské škole nebyli žáci rozděleni podle stejného věku, ale rozdělovali se do různých věkových skupin. Důležité aktivity tohoto konceptu je pedagogický rozhovor, hra, práce a slavnost.

Rozhovor

V Petersenově škole začínal den rozhovorem. Rozhovor probíhal v kruhu a žáci si zde sdělují zážitky, radosti či smutky. Cílem této metody bylo naučit se naslouchat a i vyjádřit své pocity. Žáci se mohli vyjádřit i mimoslovně, tancem nebo například písní.

Práce

Práce je jedním ze základních pilířů jenské pedagogiky. Žáci své dovednosti, znalosti či schopnosti vykazovali řešením úkolů nebo problémů či situací. Část pracovního dne se věnoval kontrole splněných úkolů. Hodnocení bylo vyhotoveno jak učitelem, tak i žákem. Velmi důležité bylo, aby žák svou práci splnil. Pokud ji nesplnil, byl to vždy závažný problém, protože žák vždy mohl požádat o pomoc spolužáky nebo učitele.

Hra

Didaktická hra byla součástí jenské pedagogiky. Byla začátkem do pracovního dne. Podobně jako při rozhovoru zde docházelo k rozvoji sociálních a komunikativních dovedností.

Slavnost

Vždy poslední den v týdnu je celková snaha žáků uzavřená slavností. Slavnost zahajuje ředitel, průvodci slavnosti mohou být žáci či učitelé. Témata byla různá, aktuální problémy či úspěchy nebo významné dny žáků například narozeniny, ale i státní nebo liturgické svátky.

3.7 REFORMNĚ PEDAGOGICKÉ HNUTÍ V ČSR

Situace školství v České socialistické republice po roce 1918.

Po vzniku samostatného Československa se školská soustava nedočkala výraznějších změn. Jediným zákonem, byl tzv. malý školský zákon z roku 1922. Zákon stanovoval povinně na školách náboženství, občanskou nauku, výchovy, čtení a psaní, vyučovací jazyk, matematiku, přírodopis, přírodopis zeměpis a dějepis s důrazem na vlastivědu, kreslení, zpěv, ruční práce a tělesná výchova.

Zákon upravoval i počet žáků ve třídě, z původních osmdesáti na šedesát žáků. V této době školskou soustavu určovaly Hasnerovy zákony z roku 1869. Církevní školy byly jen soukromé. V dubnu roku 1919 byl přijat tzv. menšinový zákon, ten měl zaručit každé národnosti v České socialistické republice mít možnost vzdělávat děti v rodném jazyce. Prakticky to spíše vedlo k opačnému efektu. Zakládaly se české školy v oblastech s převážně německým obyvatelstvem.

V prvním desetiletí po založení republiky reformní pedagogické hnutí by se dalo rozdělit na dvě etapy. V první etapě se vycházelo s pedocentrismu, svobodné či volné výchovy. Kládli se důraz na přirozený vývoj dítěte. Tito pedagogové čerpali z myšlenek E. Keyové, L. N. Tolstého. Jednalo se například o Josefa Ulehlu, Boženu Hrejsovou, či o učitele, kteří realizovali tzv. Domov dětství. Naproti této skupině byli reformátoři, kteří zastávali zásadu vedení a řádu v rámci svobodné výchovy. Sem patří Josef Bartoň, Jaroslav Sedlák a Karel Žitný a jejich škola pracovní, která byla v Holešovicích. V roce 1920 byl založen pro legionářské sirotky Dům dětství, vytvářeli zde prostor pro rozvoj dítěte, pomocí dobra a krásy.

Významný reformátor byl František Bakule (1887- 1952) v roce 1913 byl pozván do Jedličkova ústavu, kde měl vybudovat školu pro postižené, po neshodách s doktorem Jedličkou odchází a zakládá vlastní školu pro postižené i zdravé děti, byl stoupencem pracovní a volné školy. Proslavil se i vlastním pěveckým sborem, který získal světového uznání.

Kritikem podoby prvorepublikového školství byl i docent pedagogiky na Karlově univerzitě v Praze Václav Příhoda (1889-1979) podle Příhody volba školy žáka ovlivní jeho další vzdělávání. Při rozhodování jakou školu si žák zvolí, nebyla brána zřetel na individualitu žáka, ale většinou rozhodovalo finanční a sociální postavení žáka. Žák by měl mít možnost, dle Příhody, přestup mezi jednotlivými školami podle toho jak se bude vyvíjet. Příhoda kritizoval předčasné rozdělení žáků do různých škol, protože každé dítě se vyvíjí jinak. Žákům by mělo být umožněno volba jednotlivých předmětů podle vlastního nadání a zájmu.

Příhoda staví svůj koncept na individualitě dítěte a podpory jeho zdravého a nenásilného vývoje.

Příhoda kritizoval druhý vnější diferencovaný stupeň školství. Příhoda vytvořil jednotný koncept jednotné vnitřně diferencované školy druhého stupně nazvaného *komenium*, ten navazoval na jednotný, diferencovaně řízený první stupeň, který připravil žáka na třetí stupeň.

Ministerstvo školství po dlouhých diskuzích povolilo k 1. Září 1929 otevření několika pokusných reformních měšťanských škol. Tyto školy měly sbírat a analyzovat výsledky této koncepce aby se na základě tohoto výzkumu přikročilo ke školské reformě.

V době hospodářské krize nebylo dostatek financí, aby se výsledky vyhodnotily. Po druhé světové válce se mělo v reformě pokračovat, ale rok 1948 tomu zabránil.

3.8 ČINNÁ NEBOLI PRODUKČNÍ ŠKOLA

Produkční škola byla založena na činnostním učení, podporován byl nejen samotný proces činností ale i výsledek. Podporovala se tak analyzování, promýšlení, porovnávání, strukturování atd.

Produkční škola kladla důraz na individuální přístup k žákovi a samostatnost. Důležité bylo samostudium. Každý žák měl svůj plán, který musel dodržet. Velice byly důležité mezipředmětové vztahy, žáci se učí myslet v souvislostech.

Hodnocení se snažilo být objektivní ne subjektivní. Hodnotilo se pomocí testů. Konečné hodnocení se skládalo nejen z výsledků testů, ale obsahovalo i chování, schopnosti a celkový pohled na žáka.

Individuální přístup byl vyvážen společenskou výchovou. Prostředkem společenské výchovy se stala žákovská samospráva a společenský život školy.

4 ALTERNATIVNÍ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2015

4.1 Montessori

Vznik

Maria Montessori byla italská lékařka, která se věnovala nejprve dětem mentálně postiženým. Prostřednictvím přátelské atmosféry a podnětného prostředí včetně speciálních pomůcek dosahovala u svých svěřenců velmi dobrých výsledků. V roce 1907 založila v Římě pro chudé děti Dům dětství (Casa dei bambini), kde se montessoriovské metody a pomůcky poprvé začaly používat pro vzdělávání dětí zdravých. U nás byl vzdělávací program schválen v květnu 1998 a v současné době zde existuje asi 18 Montessori základních škol. V září 2010 bylo v Praze otevřeno první Montessori lyceum.

Jak vypadá Montessori třída

Třída je rozdělena na tzv. centra – to jsou vlastně stolky, ke kterým náleží dobře přístupné police s různými pomůckami podle zaměření – čeština, matematika, kosmická výchova (tj. přírodní vědy a vztah ke světu kolem nás). Mezi centry je dostatečný prostor pro děti, které by chtěly pracovat nebo odpočívat na koberci.

Jak probíhá výuka

Nový den obvykle začíná kratší společnou činností (povídání v kroužku o tom, co je nového nebo jiná společná aktivita – např. jednoduchá hra, ukázka práce s novou pomůckou, pokus apod.).

Poté si každé dítě ve spolupráci s učitelem volí, co půjde dělat dál – vybere si pomůcku nebo pracovní list a může si sednout ke stolu či na koberec. Úkolem učitele je připravit podnětné prostředí a pomůcky, potom už děti nevyrušuje z jejich soustředění, ale pozoruje a pomáhá pouze tam, kde je to třeba.

Pomůcky jsou vytvořeny tak, aby dítě samo mohlo kontrolovat řešení. Např. na obrázku má dítě označit správné místo pro písmeno „a“ – po otočení samo vidí, zda odpovědělo správně. Každé dítě tak může postupovat vlastním tempem. Přirozeně si volí úkoly, které nejlépe odpovídají jeho stupni vývoje a díky tomu poměrně snadno a rychle novou dovednost zvládne (období ideální pro rozvoj nějaké dovednosti se nazývá senzitivní fáze). Zpočátku učitel také sleduje, zda se dítě věnuje rovnoměrně všem předmětům, ale děti se to časem naučí hlídat samy.

Společně probíhá výuka výchov (tělesná, hudební, popř. dramatická), které nemusí být realizovány jako hodinové celky.⁴

4.2 Začít spolu

Vznik programu

Původní program Step by step se začal vytvářet v 90. letech v USA na základě nových poznatků o lidském mozku a procesu učení i z praxe mnoha škol (viditelná je inspirace školou C. Freineta). U nás je program realizován s finanční podporou Sorosovy nadace jako součást Projektu podpory vzdělávání Open Society Fund Praha pod názvem „Začít spolu“ a to od roku 1994 v mateřských školách a od roku 1996 i na prvním stupni základních škol. (Ve školním roce 96/97 to bylo prvních 5 základních škol, v současnosti je jich zřejmě kolem padesáti.)

Jak vypadá třída Začít spolu

Třída je rozdělena na tzv. centra aktivity – to jsou vlastně stolky, ke kterým náleží dobře přístupné police s různými materiály podle zaměření centra (uvedla jsem centrum psaní, čtení, matematiky, věd a objevů, ateliér, ale mohou existovat i jiná).

Jak probíhá den ve třídě Začít spolu

První dvě vyučovací hodiny:

Den začíná povídáním v kruhu (na koberci), ve kterém si děti vzájemně sdělí své nové zážitky či pocity a seznámí se s plány na nový den. Následuje obvykle matematika či čeština. Podoba výuky záleží na každém učiteli, ale obecně by děti měly být co nejaktivněji zapojeny (hry, diskuse, zajímavé úkoly, práce v různě velkých skupinách...)

Práce v centrech aktivity (asi 45 – 90 min.):

Učivo ve všech centrech se vztahuje vždy po určitou dobu (např. týden) k jednomu tématu a je vybíráno tak, aby se naplňovaly požadavky školního vzdělávacího programu. Každé dítě si vybírá do kterého centra, který den půjde, ale během týdne musí vystřídat všechna centra. V každém centru děti plní zadané úkoly – některé samostatně, jiné skupinově, svým tempem i vlastním způsobem. Učitelé rozvíjí dětskou tvořivost tím, že nabízejí úkoly s mnoha řešeními. Pokud jsou některé děti dříve hotovy, mohou plnit náročnější dobrovolné úkoly navíc, pomáhat ostatním nebo si najít libovolnou jinou činnost (např. čtení). Učitel má čas na děti, které vyžadují větší pozornost. Hotové práce si děti nejprve samy hodnotí, poté je dávají zhodnotit

⁴ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/montessori/> 20. 6. 15

učiteli nebo hodnotí všichni společně, a nakonec je zařadí do své složky (tzv. portfolia), kde se postupně hromadí práce během celého pololetí (roku) a rodič či učitel se mohou kdykoli podívat na pokroky dítěte.

Pro práci v centrech bývá ve třídě ještě asistent, který se věnuje dětem stejně jako učitel – to však záleží na možnostech školy (někdy se může jednat o vychovatelky z družiny nebo studenty ze spolupracující pedagogické fakulty).⁵

4.3 Integrovaná tematická výuka

Vznik

Model integrované tematické výuky vytvořila (a ve své knize z roku 1993 popsala) američanka S. Kovaliková. Vycházela ze své praxe při práci s nadanými dětmi a z výzkumů o činnosti lidského mozku. U nás existovaly jen dvě školy s tímto způsobem výuky, škola v Jílovém však byla rozhodnutím města a proti vůli rodičů zrušena, takže aktuálně existuje pravděpodobně jen ZŠ Archa v Petroupimi.

Jak vypadá třída

Výuka probíhá ve věkově smíšených skupinách – v jedné třídě je po dvou až pěti žácích od každého ročníku v rozsahu od MŠ až po 5. ročník ZŠ. Tomu odpovídají i prostory třídy.

Jak probíhá integrovaná tematická výuka

Jak je patrné z názvu, je na takové škole učivo všech předmětů integrováno k nějakému tematickému celku. Jedno celoroční téma se člení na měsíční podtémata, a ta na týdenní tematické celky. Každý takový celek obsahuje tzv. základní učivo, které musí zvládnout všechny děti – toto učivo se děti hned učí využívat na tzv. aplikačních úkolech. Množství nových dovedností se děti učí v okamžiku, kdy je k něčemu potřebují, a tudíž vidí bezprostředně jejich smysl. Na motivaci má vliv i to, že se děti mohou podílet na podobě výuky (navrhovat

⁵ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/zacit-spolu/> 20. 6. 2015

podtémata, vymýšlet úkoly pro ostatní, pomáhat mladším apod.). Učení zde probíhá velmi přirozeným způsobem s možností volného pohybu a prostorem pro individualitu.

Projektové vyučování

Mnohé školy v ČR využívají ve výuce alespoň tzv. projektové vyučování jako jednu z metod výuky. Projekty jsou v podstatě obdobou integrované tematické výuky, ovšem v mnohem menším rozsahu. Na našich školách jsou poměrně nové, takže jejich úroveň se svým rozsahem, provázaností a pestrostí využitých metod pohybuje od promyšlených celoročních celků až po izolované jednodenní akce dělané spíše pro efekt, než efektivně.

Kritéria projektové výuky (dle J. Valenty, upraveno):

- Má jasné cíle, je promyšlená a organizovaná
- Má složku teoretickou i praktickou, směřuje k upotřebení v životě, umožňuje dětem vidět smysluplnost učení
- Vyhovuje potřebám a zájmům žáků, ale též pedagogickému rozhodnutí učitele
- Je koncentrována kolem základní ideje, základního tématu
- Vyžaduje od žáka převzetí odpovědnosti za vlastní učení, pedagog vystupuje především v roli konzultanta, partnera
- Nabízí celistvé poznání, zkoumá problém z různých úhlů pohledu
- Je založena na spolupráci dětí
- Propojuje život školy se životem obce, širší společnosti

6

4.4 Waldorf

Vznik

První školu podle antroposofie rakouského pedagoga Rudolfa Steinera založil v roce 1919 Emil Molt v německé obci Waldorf pro děti zaměstnanců tamní továrny. V současnosti je ve světě kolem 870-ti škol. U nás waldorfské školy vznikají od roku 1990, vzdělávací program byl schválen roku 1996. Nyní máme asi 10 waldorfských základních škol a čtyři školy střední.

⁶ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/integrovana-tematicka-vyuka/> 20. 6. 2015

Jak vypadá waldorfská třída

Třída by měla být vymalovaná speciální vrstvenou malbou, která působí trochu zamlženě (zasněně). Vyzdobena bývá jemnými látkami světlých barev a přírodními materiály (z těch je i velká část pomůcek). Děti sedí v lavicích čelem k tabuli. Pohromadě by měly sedět děti stejného temperamentu (cholerické, sangvinické, flegmatické, melancholické), aby mohl učitel přistupovat k jednotlivým skupinám individuálně.

Jak probíhá výuka na waldorfské škole

Ráno by se měl učitel s každým dítětem osobně přivítat podáním ruky.

Vyučování začíná tzv. epochou – dvojhodinovým blokem, který se po dobu 3-4 týdnů věnuje tématu jednoho předmětu, aby se do něj mohly děti lépe ponořit. To znamená, že po 3-4 týdnech češtiny následuje postupně např. epocha věnovaná matematice, prvouce, vlastivědě... a další téma z češtiny se objeví za 10-12 týdnů.

Blok má 3 části: rytmickou, hlavní a vypravovací.

- Část rytmická začíná ranní průpovědí (společně recitovaná krátká básnička či myšlenka). Poté děti, které se narodily příslušný den v týdnu (např. všechny děti narozené v úterý), recitují básničky, které vybral (a vyučující tak, aby se k jednotlivým dětem hodily). Následuje rytmické cvičení – děti si např. předávají po kruhu dřevěné koule a v rytmu odříkávají násobky čtyř.
- Hlavní část je věnována výuce, která probíhá většinou frontálně (tzn. děti v lavicích, učitel před tabulí).
- Nakonec učitel vypráví (nebo čte) příběh s posláním odpovídajícím věku dětí (v 1. třídě pohádky, ve druhé bajky a legendy svatých, ve třetí starozákonní příběhy, ve čtvrté severské a keltské legendy, v páté řecké báji atd.).

Ostatní předměty (jazyky, VV, TV, HV) následují v klasických 45-ti minutových hodinách.⁷

4.5 Zdravá škola

Vznik programu

Snahy o to, aby škola byla zdravá, u nás nejsou nové. „Zdravá škola“ je projekt Světové zdravotnické organizace pro Evropu, Evropské unie a Rady Evropy, které dotovaly práci v Národním centru podpory zdraví, jež se stalo koordinátorem pro ČR v roce 1991. (Finanční

⁷ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/waldorf/> 20. 6. 2015

podporu poskytla i dánská nadace, ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví.) Školy, které měly, o program zájem vypracovaly podle metodiky „Program podpory zdraví ve škole“ vlastní projekt přizpůsobený podmínkám jejich školy. Zatím je u nás asi 92 Zdravých základních škol.

Hlavní cíle a zásady Zdravé školy

Protože každá škola si vytvořila vlastní projekt, nelze popsat konkrétní podobu školy. Obecně však platí, že zdraví ve Zdravé škole je chápáno jako celkový stav fyzické, psychické a sociální pohody. Podle zprávy českého výboru UNICEF z roku 1997 má každé čtvrté dítě strach ze školy (například kvůli vysokým, nízkým nebo nevhodným nárokům), proto se Zdravá škola snaží o celkově zdravou atmosféru ve škole, která spočívá na třech základních pilířích:

- pohoda prostředí (věcného, sociálního, organizačního)
- zdravé učení (smysluplnost, možnost výběru, přiměřenost, spoluúčast, spolupráce, motivující hodnocení, přirozenost, klidná a otevřená atmosféra, samostatnost žáků, zaujímání vlastních postojů, hledání konstruktivních nápadů, uvědomění si odpovědnosti za své konání, podpora zvědavosti a spontánnosti, respektování potřeb jednotlivce, rozvoj komunikace, diferencovaný a individuální přístup k žákům – zadávání práce podle schopností žáka, vytváření prostoru pro vzdělávání talentovaných žáků, včasná diagnostika žáka, snaha o integraci postižených, chyba je jedním ze stupňů učení...)
- otevřené partnerství (škola je modelem demokratického společenství, pořádá veřejné akce apod.)

Další prvky, se kterými se na různých školách můžete setkat:

- metody a formy školní práce: integrované vyučování, projektová výuka, problémové metody, samostatná práce, svobodná tvůrčí práce, epochové vyučování, vyučování v blocích či tematických celcích, kooperativní vyučování, podněty reformních škol, výuka v pracovních a herních koutcích, používání koberců, prvky dramatické výchovy, didaktické hry, učení se v životních situacích, zájmové vyučování
- pohyblivá délka vyučovacích hodin
- netradiční uspořádání třídy
- o přestávkách k dispozici tělocvičný inventář, tělocvična, dvůr či hřiště

- zavedení tří hodin tělesné výchovy týdně – třetí hodina probíhá například formou projektového vyučování spojeného s turistikou a poznáváním okolí
- další aktivity: soutěže, školní akademie, kulturní vystoupení, sportovní utkání, tábory, jarmarky, výstavy, ozdravné pobyty, výlety, exkurse, jóga, keramika, práce s tiskařským lisem a podobně podle možností
- žakovský parlament, dětské rozhlasové vysílání ve školním rozhlase, vydávání dětských novin
- informace o dětech poskytovány za přítomnosti dětí
- rodiče se mohou účastnit vyučování např. jako asistenti
- stravování: více zeleniny a ovoce, omezení podílu bílkovin a množství tuků, sójové výrobky, ryby

4.6 Dalton

Vznik

Experimentální střední školu založila v Daltonu (USA) Helen Parkhurstová r. 1919. Inspirovala se u M. Montessori, jejíž byla žákyní. U nás Daltonské postupy využívala ve 30. letech 20. stol. řada Zlínských škol a škola Příhodova. Po dlouhé odmlce začaly školy s daltonskými prvky v ČR vznikat r. 1996 ve spolupráci se školami Holandskými. V současnosti zde existuje asi 25 škol, včetně středních. Bohužel z daltonského plánu čerpají často jen prvky a důležitý je samozřejmě také kontext. Zde tedy platí dvojnásob, že je třeba dobře vybírat.

Jak vypadá daltonská třída

Jednotlivé třídy se samozřejmě liší, ale obecně lze říci, že uspořádání lavic by mělo umožňovat pohyb po třídě, skupinovou i samostatnou práci. Někde se lavice na potřebnou dobu přemísťují.

Jak probíhá daltonská výuka

V původním daltonském plánu žáci sepisovali s učitelem měsíční smlouvy o zvládnutí učiva. Samostatně nebo ve skupinách potom pracovali v odborných pracovnách vybavených potřebnými pomůckami. Učivo na jeden rok mohli zvládnout i dříve nebo později. Pro zlepšování mluveného projevu se pořádaly dětské konference k různým tématům.

Základními principy Daltonského plánu jsou volnost (ve smyslu učit se zacházet se svobodou, získat odpovědnost), samostatnost (to, k čemu se sám dopracuji, si budu lépe pamatovat), spolupráce.

V českých školách se vyučuje pouze v daltonských blocích např. dvakrát týdně po dvou vyučovacích hodinách (v nižších třídách méně, ve vyšších více). Blok je většinou zaměřen procvičování a opakování látky. Děti si vybírají, kterému předmětu se budou v konkrétním bloku věnovat a poté plní úkoly (povinné, volitelné a tzv. extra úkoly navíc) z příslušného pracovního listu. Využívají přitom literaturu, v případě, že si neví rady, mohou žádat o pomoc spolužáka. Řešení úkolů bývají vyvěšena ve třídě pro snadnou sebekontrolu a splnění úkolů děti zaznamenávají na přehledné tabule, díky nimž vidí i učitel kolik a jaké práce komu zbývá. Hotové práce se obvykle zakládají do portfolia. Některé školy k Daltonské výukce využívají speciální učebnu vybavenou literaturou a didaktickými materiály.

Poznámka:

Děti v některých brněnských třídách mohou sedět na nafukovacích míčích (pokud jim je rodiče koupí). Aktivnější děti pohupováním uvolňují pohybový neklid a dokážou se lépe soustředit na výuku.⁸

4.7 Lesní / Přírodní škola

Vznik

První pokusy o realizaci výuky kompletně v přírodě probíhaly na počátku 20. století ve Velké Británii. V 50. letech vznikla první lesní mateřská škola v Dánsku, od roku 1968 existují lesní MŠ v Německu. V ČR provozoval od roku 1926 přírodní školu (tzv. Dětskou farmu na Libeňském ostrově v Praze) Eduard Štorch – v r. 1930 ji ovšem úřady zakázaly. Nyní se u nás pomalu začínají prosazovat lesní školky, ale protože tee-pee ani jurta nespĺňují hygienické požadavky na podobu školského zařízení, vznikají u nás zatím lesní školky v podobě různých klubů a bez nároků na dotace. V ČR v tuto chvíli zřejmě neexistuje přírodní základní škola. V Praze 8 existuje od r. 1993 soukromé reálné gymnázium Přírodní škola a chystá se vznik podobné školy v Hořicích.

Podoba výuky

Vzdělávání v lesní školce probíhá za každého počasí a po celý rok v přírodě. Zázemím bývá jurta, tee-pee nebo maringotka, ale převážnou část dne děti pobývají venku. Cílem je jednak utváření vztahu k přírodě a druhak zdravý životní styl (otužilost, předcházení alergiím apod.)⁹

⁸ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/dalton/> 20. 6. 2015

⁹ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/lesni-skola/> 20. 6. 2015

4.8 Domáci (individuální) vzdělávání

Vznik

Vzdělávání dětí doma má počátky v 60. letech v USA a je legální ve všech zemích Evropské unie (kromě Německa). V ČR bylo experimentálně povoleno 1. 9. 1998. Od roku 2005 je pod novým názvem individuální vzdělávání rovnocennou formou plnění povinné školní docházky na 1. stupni ZŠ a mělo by být umožněno na všech školách (celkem jde ročně téměř o 500 žáků). Protože ale úroveň spolupráce s rodiči je na různých školách velmi rozdílná, vyplatí se vybírat. Od 1. 9. 2007 probíhá na pěti školách experimentální ověřování individuálního vzdělávání na 2. stupni.

Některé z podmínek domácího (individuálního) vzdělávání

- žáci jsou vzdělávání v souladu s platným standardem základního vzdělávání (tj. v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem, potažmo se Školním vzdělávacím programem školy, na které je dítě zapsáno)
- nejméně dvakrát za školní rok jsou výsledky vzdělávání hodnoceny, tj. žáci jsou ve škole „přezkoušeni“ (někde se jedná spíš o rozhovor nad portfoliem), výsledek hodnocení bývá žákům vydáván obvykle ve formě slovního hodnocení (podobu mohou navrhnout rodiče)
- doma vzdělávající rodič musí mít minimálně středoškolské vzdělání s maturitou (ale může být udělena i výjimka) nebo v případě 2. stupně ZŠ vzdělání vysokoškolské, a musí prostřednictvím zprávy z poradenského zařízení (PPP nebo SPC) doložit „specifické vzdělávací potřeby“ dítěte – např. výjimečné nadání, poruchy učení, problémy v sociální oblasti (což je podmínka ze strany MŠMT, proti které zúčastnění rodiče protestují a řada ředitelů ji nebere až tak doslova)
- škola může vypovědět dohodu o zařazení dítěte do domácího vzdělávání, neplní-li rodiče podmínky dohody.

Školy obvykle rodičům pomáhají s vypracováním plánů učiva a s výběrem vhodných učebnic. Žáci se mohou účastnit akcí školy (kroužky, výlety...)

Další aspekty domácího vzdělávání:

- Rodič své dítě zná, ví tedy jak ho motivovat. Nemusí dítě testovat ani známkovat, protože při každodenní práci s ním ví, co mu jde a co ne – díky tomu navazuje na učivo, které už dítě zvládlo a učení tudíž zabere mnohem méně času, než ve škole. Rodič také

má velký zájem na dobru svého dítěte. Liší se míra formálnosti výuky v různých rodinách

- Rodič by se měl postarat, aby dítě, které nenavštěvuje školu, mělo dostatek jiných sociálních kontaktů. (Nikoli ze zákona, ovšem v zájmu dítěte.)
- Rodičům někdy chybí srovnání znalostí dítěte s jeho vrstevníky, nebo zpětná vazba, zda učí dobře. Až v průběhu domácího vzdělávání zjišťují, jak je práce náročná a zda ji zvládnou. Proto vznikají různé kluby doma vzdělávajících rodičů a internetová fóra pro výměnu zkušeností.¹⁰

4.9 Dobrá škola

Vzhledem k tomu, že v současné době řada škol začíná v souvislosti se zaváděním vlastního školního vzdělávacího programu využívat efektivnější metody výuky i hodnocení, často inspirované některou z alternativních škol, přestává být dělení na běžné a alternativní školy dostatečné a je tedy na čase seznámit se s termínem dobrá škola.

Znaky dobré (efektivní) školy podle prof. PhDr. Karla Rýdla, CSc. (poradce ministryně školství, proděkana Univerzity Pardubice)

„Na základě mnoha pokusů domácích i zahraničních lze uvést jakési Desatero znaků kvalitní školy, které se objevují nejvíce a nejlépe také odrážejí potřebnou změnu pedagogické práce s dětmi a mládeží.

1.

Nabízí vlastní programovou vizi (vzdělávací program s pestrou nabídkou školních i mimoškolních aktivit) směřující k získávání potřebných sociálních, rozumových, emočních a pohybových dovedností (hotové poznatky nejsou již cílem, ale prostředkem k získávání dovedností, které se tím žádoucím cílem stávají).

2.

Rozvíjí příznivé klima školy tím, že podporuje prosazování pozitivních mezilidských vztahů mezi dětmi a dospělými a uvnitř obou skupin navzájem, že podporuje ohleduplnou komunikaci a multikulturní orientaci.

¹⁰ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/domacivzdelavani/> 20. 6. 2015

3.

Zaměstnanci jsou si vědomi svého servisního postavení vůči dětem a plně respektují specifické rysy osobnosti dítěte, jeho nadání a handicapů v rámci norem slušného mezilidského chování a jednání.

4.

Učitelé přemýšlí o své práci a nabízejí co možná nejefektivnější metody a formy práce podle věkových a specifických zvláštností jednotlivců a skupin dětí.

5.

Ve škole funguje pozitivní motivace širokou nabídkou různých aktivit, které také vedou k osvojování a procvičování si řady sociálních a profesních dovedností.

6.

Dobrá škola se snaží získávat doplňkové finanční a materiální zdroje a efektivně je využívat po dohodě se všemi aktéry vzdělávacích procesů ve prospěch dětí.

7.

Dobrá škola disponuje vysoce odborně a lidsky kvalifikovanými učiteli a nepedagogickými zaměstnanci, motivovanými ke stálému zvyšování vlastní profesní i lidské kvalifikace a podporujícími efektivní formy sdílené spoluodpovědnosti za chod celé školy.

8.

Dobrá škola nemá důvod zatajovat a zamlčovat sociálně patologické, kriminální, kázeňské a disciplinární problémy, ale nabízí jejich odborné řešení, které je tím efektivnější, čím větší podpora vnějšího prostředí pro činnost školy existuje.

9.

Dobrá škola je učící se dynamickou institucí, která se sama vyvíjí po stránce organizační a obsahové tak, aby odpovídala co možná nejvíce představě rodičů a dětí.

10.

Dobrá škola k sobě přitahuje další aktivní a inspirující podniky, jednotlivce a organizace ze svého okolí a postupně se profiluje navenek jako efektivní komunitní centrum hodnotné kultury a vzdělanosti ve smyslu celoživotního vzdělávání.

Závěrem snad i zbytečné konstatování, že výše uvedené směřování a aktivity nemůže škola z převážné většiny vykonávat bez potřebné podpory rodičů, zřizovatelů a řady dobře fungujících podpůrných organizací.

Děti, rodiče a úředníci, pokud máte ve svém okolí školu, která naplňuje většinu výše uvedených znaků nebo k nim zřetelně směřuje, snažte se být jejími žáky a příznivci, protože větším darem do života je snad již jen pevné zdraví.¹¹

¹¹ Převzato z internetové stránky <http://www.alternativniskoly.cz/category/dobra-skola/> 20. 6. 2015

5 VESELÁ ŠKOLA¹²

Naše škola se jmenuje Veselá, k tomuto názvu nás inspiroval světec Filip Neri. Filip Neri se staral o děti opuštěné ale i bohaté. Šířil křesťanství mezi mládeží, nikoho neodsuzoval, říkalo se mu „Veselý svatý“.

Jeden z jeho výroků, zapsaných jeho žáky, dokládá, že Filip nepovažoval veselost za hříšnou. „*Nechci, jen abyste se nedopouštěli hříchů, ale abyste byli veselí, to chci. Veselý duch dobývá snadněji křesťanské dokonalosti, než duch záдумčivý. Pokračuj synu v tom svém veselí, protože to je nejlepší cesta k dokonalosti.*“¹³

I ve Veselé škole se snažíme, aby bylo veselo. Nejsme, ale zábavným parkem. Naši žáci se ve škole cítí bezpečně a mají naši důvěru. Tak, jako Filip Neri, žádné dítě nesoudíme, neodsuzujeme. Přicházejí k nám děti z různých rodin věřící, nevěřící, bohatí chudí. Máme děti nadprůměrně inteligentní i pomalejší, zdravé i těžce nemocné. Díky této různorodosti se se učí žáci toleranci a empatii.

Přišli k nám i žáci, ze státních i soukromých škol, kde byli označeni jako „problémové“ „nevzdělavatelné“, prostě s různými nálepkami. Tito studenti dokončili většinou bez problémů základní školu a pokračovali v dalším vzdělávání. Stali se z nich plnohodnotní občané. Máme zpětnou vazbu, protože již jako dospělí naši školu navštěvují, aby se podělili se svými úspěchy. Další studují pedagogickou fakultu, chodí k nám na praxi, někteří u nás učí či učili. V přístupu k žákům, jsme alternativní škola. Spolupracujeme s pedagogickou psychologickou poradnou a pedagogičtí asistenti pomáhají s výukou integrovaných žáků. Škola je prostoupena uměním. Víme jak důležité je prostředí, v kterém vyrůstají, proto se snažíme, aby naše škola byla krásná. Velkou úlohu zde hraje výtvarné, hudební i dramatické umění.

Děti zpívají a to nejen každé ráno, ale i ve školním sboru. I ti nejmenší zvládají latinské písně a zpívají jak andělé. Žáci na prvním stupni si svoji školu vyzdobují svými výtvary. Je to velice důležité, jsou pak více se školou spjatí a považují ji za svoji. Učíme děti vyjádřit svůj názor a obhájit ho. Velkou složku hraje také dramatické umění. Celý rok nacvičujeme divadlo, malujeme kulisy, šijeme kostýmy a naše úsilí končí představením v Divadle v Dlouhé. Škola je propojena se Základní uměleckou školou, která je součástí školy. Pro rodiče je to velká výhoda. Žáci nemusí nikam dojíždět, po obědě si například odejdou na hodinu klavíru a pak se vrátí do

¹² Čerpáno a upraveno z internetové adresy <http://www.veselaskola.cz/node/1>

¹³ Filip Neri...

družiny, kde si je vyzvednou rodiče. Hodně žáků je u nás celý den to je od 7.30 do 18.00, proto se snažíme, aby se zde cítili dobře.

Další světec, kterým se inspirujeme, je Don Bosco, který byl Janem Pavlem prohlášen za otce a učitele mládeže. Don Bosco nazval svoji metodu výchovy preventivní systém. Ten pak stojí na třech pilířích:

- 1 pilíř rozum-** reaguje na konkrétní situaci a snaží se domýšlet, jaký bude mít jeho jednání důsledky na daného jednotlivce.
- 2 pilíř laskavost-** snaží se být spolupracovníkem zajímat se o jejich zájmy, hrát hry atd.
- 3 pilíř náboženství-** vychovatelská činnost má vycházet z hlubokého vztahu vychovatele k Bohu

Bosco s chlapci hrál mnoho her a provozoval hudbu, účastnil se se svými svěřenci mše svaté apod. Některé výpovědi Dona Bosca o výchově. *Salesiáni musí svým ustavičným dohledem a především péčí takřka znemožnit dětem hřích. Musí pořád žít se svými žáky. Pod jakým názvem? Jako představený? Jako Špehoun? Nikoliv, nýbrž jako otec, jenž nenechá své děti nikdy samy, dokud jejich svoboda není výchovou zabezpečena.*

Bez lásky není důvěry a bez důvěry není výchovy.

Učinit se milovanými, abychom milovaným učinili Pána Boha.¹⁴

Heslem Dona Bosca bylo a heslem Salesiánů dosud je, Dej mi duše ostatní si vezmi. Sv. Don Bosco tím chtěl vyjádřit, že důležité je pouze spasit lidské duše, zejména zanedbaných chlapců z ulí, jimž se věnoval, ostatní je podřadné.

5.1 Vznik veselé školy

V roce 1988 dnešní paní ředitelka Mgr. Jana Válková odešla ze školy, kde učila výtvarnou výchovu a rozhodla se učit katechezi U Paní Marie Sněžné. V té době bylo na náboženství asi 40 dětí. O tři roky později, v roce 1991 jich bylo 400. Začali být problémy praktického charakteru. Pan doktor Brabec na ministerstvu školství nám pomohl se školní strukturou, abychom mohli provozovat školní klub, školní družinu, dramatické umění, tábory. Děti u nás byly od rána do večera. Shromáždila se velická parta od předškoláků až po studenty.

¹⁴ ALBERTI, P. str. 241, *Světec don Bosco*, Matice cyrilometodějská, 1999, 80-7266-015-2

Tak to fungovalo až do roku 1994, kdy ministr Philip zrušil všechny volnočasové aktivity. Opět jsme žádali o povolení zřídit mateřskou školu, základní školu nebo ZUŠ. S dětmi jsme se modlili u pražského Jezulátka. A dostali jsme povolení na zřízení všech tří institucí. Dařilo se nám velmi dobře, dokud nepřišel z Kanady Františkán a chtěl klášter opravit, provozovat vzdělávací aktivity, aby se zaplatila oprava a, aby to byl hlavní klášter Františkánů. Tímto skončila první třída Veselé školy v klášteře u Panny Marie Sněžné.

5.2 Soukenická 10. první stupeň Veselé školy

Opět jsme začínali na ministerstvu školství, kde jsme potkali paní ing. Poláškovou. Paní Polášková, byla velmi nakloněna církevnímu školství. Na celý život jí ovlivnila Eliška Pretschnerová, která jí učila na gymnáziu. Osobnost Elišky Pretschnerové ovlivnila naši školu. Od školských sester jsme získali budovu v Soukenické 10. Během dvou měsíců jsme museli připravit nové prostory pro naši školu. Školské sestry, učitelé a muži z civilní služby nám pomohli vybudovat dvě třídy a zázemí pro první stupeň. Při budování školy, jsme se snažili, aby nevznikaly velké prostory, aby byl prostor členitý.

Ve kterém by se děti cítily dobře. Pro každé dítě byla připravená uzamykatelná skříňka, to byl jeho osobní prostor, kde si ukládal svoje osobní věci a nikdo mu nemohl tento prostor narušit.

První stupeň jsme vyzdobily pracemi žáků, aby cítili, že je to jejich škola a, že jsou její součástí. Škola nebyla uzamčená před rodiči, chtěli jsme, aby zde vzniklo místo kde se setkávají děti, učitelé, rodiče. S pedagogikou nám pomáhal Mons. ThLic. Bohumil Kolář, který dodnes přednáší na naší škole. Dali jsme si předsevzetí, že splníme vše státní a jako bonus navíc to katolické. Navazovali jsme na církevní školství, státní škola byla jiná paradigma. Vytvořili jsme základní školu s pevnými základy, s osnovami obecné školy Profesora Piřhy. Školní řád bylo desatero. V této době nebyl normativ na žáka, ale na třídu. Snažili jsme se řídit radami prof. Piřhy, který říkal: „Důležitá je přítomnost v radosti, nemyslet pořád na budoucnost.“ V těchto začátcích byly mladí učitelé velcí nadšenci. Dopoledne učili, poté vydávali obědy a po obědě byli vychovatelé. Museli jsme si získat důvěru rodičů. Většina z nich měla špatné zkušenosti ze socialistického školství. Hledala se ve výchově obnova důvěry mezi školou a rodinou. Výchovné problémy v této době byly úplně jiné než dnes. Děti byly živé, měly logopedické problémy, ale většinou jasně dané hranice a neměly problémy s autoritami.

5.3 Školní každodennost a hodnocení

Školní den začínal ranním zpíváním. Všechny děti i učitelé se sešli v kapli, zazpívali píseň, aby se dobře naladili na celý den. Učitel poté řekl příběh, který si děti se zaujetím vyslechly. Následovala ranní modlitba a děti se rozcházejí do svých tříd. V začátcích, první dva roky jsme měli slovní ohodnocení. Slovní ohodnocení se nám neosvědčilo tak po dvou letech přecházíme ke klasickému vysvědčení.

5.4 Začátky výuky cizího jazyka

V roce 1995 děti chodily do školy rády, vytvořili jsme přátelské místo pro děti i rodiče. Začíná výuka anglického jazyka. V této době nebyl dostačující počet učitelů anglického jazyka.

Pokusy s rodilými mluvčími se nám neosvědčily. V začátcích rodiče dětí angličtinu neovládali, byly jednodušší učebnice. Motivace žáků naučit se cizí jazyk byla velká.

5.5 rok 2000 – dokončení prvního stupně

V roce 2000 byla škola plně vybavena, nově zařízena, plným počtem tříd. Začala éra mobilních telefonů. Z tohoto důvodu jsme zrušili školy v přírodě. Začali k nám proudit davy cizinců. Do roku 2008 jsme měli jen první stupeň. Po absolvování páté třídy, jedna třetina žáků odchází na osmiletá gymnázia, ostatní na jiné základní školy. S přestupem na jinou školu většinou žáci neměli problémy.

5.6 Vybudování druhého stupně

V roce 2007 jsme na faře u kostela Sv. Petra v Biskupské ulici na Praze 1 založili druhý stupeň základní Veselé církevní umělecké školy. Tuto budovu nám, pronajal řád Křižovníků. Byla to velká a zpočátku nelehká výzva. Na faře jsme byli jen dva roky, do roku 2009. V roce 2009 jsme se přestěhovali do Soukenické 20, kde máme pronajaté prostory pro druhý stupeň, až do dnes.

5.7 Pravidla pro pubertální žáky

Vytvořili jsme koncept pravidel díky inspiraci přednášek Mons. ThLic. Koláře.

- S těmito dětmi mluvit jako s dospělými, i když něco provedou. (Častěji v tom chybují rodiče, když s dospívajícím jednájí jako s dítětem. Důsledkem je velké odcizení.)
- Malým dětem je možno něco přikázat nebo zakázat, ale čím jsou větší, tím víc je třeba odůvodňovat důvody pro ně pochopitelnými.
- Vést je ke stále většímu uvědomění vlastní odpovědnosti. Asi ve stylu „Promysli si to, rozhodni se sám, ale ber v úvahu, že ...“.
- Postoj k člověku nejenom přírodopisný, ale i celkový, tzn. lidská důstojnost, šťastný život, životní poslání, duše, láska, rodina, domov, věčnost.
- Zaměstnávat práci, hrou. „Zahálka matkou hřichu.“
- Dbát na poměr činností duševní, tělesné, odpočinku.
- Při jejich kritice uznat, co je možno a klidně a trpělivě osvětlit i eventuální druhou stránku věci. Usměřňovat správným směrem.
- Vést ke stále větší zodpovědnosti, navazovat na smysl pro realitu, pravdivost. Zájem o údaje místa času, místa osob, zajímavé poznatky přírodovědecké, historické, archeologické, mapy, fotografie.
- Ne báje výmysly spisovatelů, domněnky. Dbát na to, aby všechny údaje, které uvedeme, byli jisté a pravdivé.
- Nepřebernou zásobou zajímavých a poučných událostí jsou životopisy svatých.
- I v obecných dějinách je možno najít mnoho zajímavostí a prospěšného.
- Mravní řád předkládat pozitivně, ne negativně. Boží přikázání jsou slova nejmoudřejšího Otce, který nás má nesmírně rád, chce naše štěstí zde i na věčnosti. Ví, co je k tomu třeba, ví, kde jsou zálučná úskalí a u kterých bychom ztroskotali. Jeho přikázání jsou, jako mapa pro cestujícího, jako ukazatelé cesty, jako dopravní značky.

Pod jeho ochranou vyrůstají nejvzácnější hodnoty v životě jednotlivců, rodin, širších společenství. Zve, ale nenutí. Ani nenajdete nikoho, kdo by litoval, že jednal podle Božích přikázání. Ale velmi mnoho, je těch kdo trpce litují nebo těžce pykají za to, že tak nejednali.

- Při vážnějším provinění, kdy je nutno s provinilcem pohovořit, udělat to po zralé úvaze, po modlitbě, klidně bez dlouhých mravokárných „kázání“, s láskou, aby provinilec viděl, že ho máme rádi a, že u nás a především u Boha, najde odpuštění a milosrdenství. Jde-li o ojedinělý třeba těžký poklesek, je velká naděje na nápravu a záchranu v, upřímné kajcnosti. Jednat s takovým i s velkou dobrotou a milosrdenstvím.
- Při jednání, které nebezpečně ohrožuje toho, kdo tak jedná nebo druhé je nutné pedagogicky zasáhnout. Samozřejmě až po zralé úvaze.
- Pedagog má vzhledem k možným pochybením dětí, jednak, preventivní úkol, jednak léčebný.
 - Preventivní úkol:
 - Předcházet pokleskům – preventivní
 - Systém sv. Jana Bosca
 - Rodinné zázemí je nejdůležitější, ale mnozí jej nemají, takovým věnovat tím větší pozornost a lásku. Učitelka nebo učitel jsou mnohdy jediným člověkem, kterému takové dítě důvěřuje, který mu dovede odpovídat na otázky, které je tíží, a dávat mu rady, které mu budou prospěšné po celý život.
 - Dobré společenství působí výborně. A, je potřebné pro dobrý všestranný rozvoj jak v úrovni přirozené tak nadpřirozené. Ať je to dobrá parta kamarádů ze školy nebo skauting nebo farní mládež apod.
 - Ušlechtilé zájmy: příroda, umění,...
 - Vést ke cvičení v sebeovládání – dennímu zpytování svědomí - pravidelné svátosti.
 - Léčebný úkol:
 - Všechno uvedené výše o preventivním úkolu působí jako léčebné, i v případech velmi nesnadných nebo zdánlivě beznadějných se snažit uplatňovat uvedené přirozené i nadpřirozené prostředky výchovy, nakolik je to možné. Nikdy neztrácet naději. Čím těžší případ, tím vroucněji se za ně modlit.

Těmito zásadami se snažíme řídit při výuce na druhém stupni. Někdy je to těžké, ale většinou to zvládneme, protože jsme dobrý kolektiv.

5.8 Přístup k žákům – výchovné a vzdělávací principy¹⁵

Výchova a vzdělávání jsou nedílný celek. Neodlučitelnou součástí naší výchovy je autorita, nesnažíme se být pro žáky kamarády, ale autoritou, která je vždy připravená je vyslechnout a pomoci.

K nekázní a popření autority se velmi dobře vyjádřil pan Prof. Petr Piřha ve své knížce *Výchova naděje společnosti: „Nekázeň a popření autority vedou k svévoli. Je to vlastně autoritativní chování člověka, který si dělá, co se mu zachce. Svévole myšlení a výroky je dnes úplně nespoutaná. Žijeme v době zpochybňování. Naše zkušenosti z totalit říkají, že máme zpochybnit vše, co nám překáží. Táž zkušenost nás dovedla bezpočtem pokroucených zkušeností k tomu, že vše je relativní a naprosto individuální. Aniž si to připouštíme, vede nás také věda ke stálemu kladení otázek a zpochybňování všech výsledků. Aplikace vědeckých laboratorních metod na život v reálné společnosti není šťastná. Všechno dohromady směřuje k tomu, že žijeme v pochybnostech. Nic není pevné a jisté. Leda smrt, která nás pochopitelně děsí. Celkem prostou úvahou lze dojít k tomu, co to nakonec přinese. Podaří-li se zpochybnit opravdu všechno, zbude jen pochybnost a tu zpochybní osvobozující nařízení diktátora. Právo na vlastní názor neruší nadřazenost rozumnosti a skutečnosti nad sofistikými obratnostmi a nesmysly svévole.*

Nepříjemné je, že při výchově budete narážet také na jazykové potíže. Příliš mnoho slov bylo zprofanováno a stalo se obětí svévole. Přitom je jazyk asi posledním jakž takž uznávaným společenským zákonem, který nás opravdu chrání. Je tedy třeba o jazyk pečovat a opřít se o něj. Zatím není zpochybněno, že dub je dub a bříza je bříza. Neusmívejte se, to je cenné, protože o to lze opřít metafory o síle mužnosti, křehkosti a ženství. Slabá a nepevná slovní zásoba bude vám vždy znovu svazovat ruce. Dovede vás k tomu, že si začnete klást otázku, jak vůbec o mravnosti mluvit. Co dělat, když děti neznají slova milosrdenství, poťouchlost, zbabělost atd. Některá vysvětlíte díky průhledné etymologii, jiná vám pomůže vysvětlit dobrý výkladový slovník češtiny. Hledejte tam dřív a častěji než v terminologicky ztvrdlých slovnících etiky či práva. Některá slova však budete muset vysvětlit tím, že se po krůčcích budete dovolávat toho, co děti znají. Budou to výrazy pro nejzákladnější tělesné pocity a projevy, slova označující nejzákladnější vztahy mezi lidmi. Často ne-li vždy přitom půjde o označení velkých symbolů.

Takové symboly jsou transkulturální, což poněkud pomůže další z překážek, totiž požadavek multikulturní výchovy. Myslí, že kdybyste své žáky poučili o tom, co je to slza a úsměv, bolest a hlad, žízeň, dlaň, srdce, dítě a matka, otec a bratr, posunuli byste je směrem k mravnosti víc než čím jiným.

*Čeká vás ještě jedno střetnutí, v němž vám poukaz na zmíněná základní slova může pomoci. Je to střetnutí s virtuální skutečností, která s sebou přináší na jedné straně lhostejnost ke skutečným potřebám okolí a na druhé bezcitnou brutalitu. Zde je vaším úkolem udržet své děti a žáky v realitě a tím jim dát pevnou půdu pod nohama. I tak se přiblížíte k mravnosti.*¹⁶

Pan Prof. Piťha pravidelně přednáší na naší škole v rámci vzdělávání učitelů.

5.9 Výchovné působení ve škole

Jsme přesvědčeni, že základní slušnost a morálka není možná stanovit jakýmkoli předpisem a, že si ji dítě osvojuje jako samozřejmé, dobře známé vzorce jednání, opíráme se jako škola církevní o zlaté pravidlo známé z Bible: *Co nechceš, aby jiní dělali tobě, nedělej ty jim* a dále o výchozí morální principy, z nichž na židovsko-křesťanské tradici vyrostla Evropa, a tedy i naše kultura. Vychováváme vlastním příkladem a tím, že ve škole vytváříme prostředí zdravé lidské vzájemnosti. K pospolitosti, do níž patří celé společenství – žáci, učitelé, ale i nepedagogický personál a samozřejmě i rodiče a hosté, kteří k nám přijdou. Každý člověk má potřebu být přijímán, pochopen a oceňován, a to vše dětem ve škole nabízíme. Každý člověk má ovšem také povinnost dopřát to druhým a k tomu naše žáky vedeme. Víme dobře, že v mezilidském styku a při každé spolupráci dochází k různým těžkostem, sporům, napětím a nepochopením. Jsme si vědomi i toho, že pro některé děti nemusí být potřebná míra ukázněnosti vždy a stále něčím samozřejmým a v danou chvíli příjemným. Ale naučit se takové okamžiky řešit, umět se zvládnout a ovládat patří ke kvalitnímu člověku. Pokud někdo, ať už žák nebo rodiče, pochopí naši snahu vychovat krásné lidi, kteří budou spolehlivými spolupracovníky, dobrými a příjemnými sousedy a věrnými životními partnery a přáteli, běží vše, a to i u tzv. „problematických dětí“ dobře a v klidu. Pokud to někdo považuje za nevhodné, své dítě nám nesvěří. Mohla by teoreticky vzniknout i třetí možnost, že k nám někdo své dítě dá a teprve časem přijde na to, že se mu to až tak moc nelíbí. To se však nestává, protože rodičům i později

¹⁶PIŤHA, Petr. *Výchova, naděje společnosti*, Poustevník, 2006, 80-86610-18-7

dětem vysvětlíme, jak to u nás chodí, co se dělá a co se nedělá. Když se pak stane, že někdo stále dělá to, co se nedělá, přirozeně začne ztrácet svou pozici a je pro své vlastnosti a sobectví z pospolitosti dětí vysouván. Tomu ovšem bez aktivní pomoci rodičů nemůžeme zabránit. I takovou zkušenost považujeme za cennou. Život ve škole je přípravou pro život v dospělosti. Kdo se naučí poznávat nebezpečí v malých problémech dětského věku, vyvaruje se mnohonásobně větších problémů v dalším životě.

5.10 Hodnocení žáků ve Veselé škole

Snažíme se své žáky nepřetěžovat. Při požadavcích, které dnes vyplývají ze státem určeného testování žáků a které na nás klade část rodičů v obavě před různými přijímacími zkouškami, může dojít k tomu, že některé dítě je krátkodobě prací unaveno víc, než je dobré. Vždy se v takovém případě snažíme s rodiči dohodnout o vhodném postupu. Dovedeme pracovat s individuálními vlastnostmi dětí. Přihlížíme k různému typu i stupni nadání, k odlišné unavitelnosti atd. Protože však připravujeme žáky na jejich budoucí pracovní i sociální zařazení, používáme zcela samozřejmě objektivní klasifikaci. Horší známky (když na ně dojde) jsou důležitou informací pro rodiče a pro žáka skutečností, s níž se má naučit zacházet. Horší známky neříkají ani neznamenají nic pro osobní vztahy mezi učitelem a žákem a žáky mezi sebou. Každý žák je respektován jako člověk a milován jako dítě, a proto je chválen za snahu a zlepšení, povzbuzován a veden k dosažení vyššího klasifikačního stupně. Žáky hodnotíme celostně, to znamená nejen za jeho výsledky, ale i schopnosti. Snažíme se, aby každé dítě zažilo úspěch a umělo se vyrovnat s neúspěchem. Důležitou roli v hodnocení hrají výchovy a u umění. Například méně zdatný matematik, může zažít slávu a úspěch při dramatickém umění nebo na výstavě svých prací ve školní galerii.

5.11 Aktivity nad rámec vyučování

Jsme zastánci toho, že škola je především školou, kde se děti učí. Dnes tolik rozšířené různé aktivity zájezdové, zážitkové, reprezentační účasti na soutěžích atd. jsou přísně podřízeny základnímu úkolu školy. Prezентujeme své výsledky, zúčastňujeme se soutěží, ale vždy tak, aby to nepoškodilo naše žáky. Nepřejeme si mít vítěze, kteří kromě své disciplíny nic neumí a nepropadají jen proto, že přinášejí škole mediální slávu. Myslím si, že naše škola reklamu nepotřebuje. Většina tříd má plný počet studentů a na některé je i pořadník. Naši reklamou jsou naši žáci a učitelé.

5.12 Základní umělecká škola Veselé školy

Charakteristika hudebních, výtvarných a dalších oborů:

Klavír:

- Tento nástroj je ve světě hudby křížovatkou uměleckých cest. Umí-li žák hrát na tento nástroj, má opravdu širokou nabídku uplatnění. Klavír může sloužit jako doprovodný či sólový nástroj, nebo pomůcka skladatele i dirigenta, ba dokonce jako zdroj živobytí. Na klavír se učí již žáci předškolního věku. Jak získávají potřebné dovednosti, postupně pronikají do světové hudby zahrnující velikány jako Bach, Mozart, Grieg, Diabelli či Rachmaninov a též do literatury domácí zastoupené Smetanou nebo Martinů.

Kytara klasická, elektrická:

- Výuka na klasickou kytaru má příznivý vliv na rozvoj jak motorických, tak i ostatních mozkových funkcí. Věk, ve kterém žák začíná hrát na nástroj, je omezen velikostí ruky; nejčastěji se začínají hrát žáci okolo osmého roku věku. Kytara je cenově dostupný nástroj, ale dosáhnout v něm vyšších uměleckých cílů je poměrně obtížné, protože hra na ni vyžaduje talent, velkou píli, odhodlanost a ctížádost.

Klavírní průprava ke hře na varhany

- Pokud žáci zvládli základy hry na klavír, mohou pokračovat ve hře na varhany.

Flétna, klarinet a saxofon

- Začínající malí hudební umělci začínají většinou hrou na flétnu, pokročilejší pak hrou na altovou flétnu, klarinet, nebo saxofon. Žáci si založili i vlastní Jazzovou kapelu.

Bicí

- O hru na bicí soupravu, malý bubínek, percussions nejen sólové, ale i v rytmické sekci kolektivní je veliký zájem. Výuka rozvíjí rytmické cítění a dynamiku.

Hudební skupina

- Je složena z hudebníků Veselé školy. Skupina pořádá koncerty a hraje na slavnostech (např. ples Veselé školy, divadlo)

Varhany

- Varhany bývají často nazývány královským nástrojem. Jedinečné zvukové a technické možnosti varhan jsou inspirací pro mnohé hudebníky, skladatele a improvizátory. Liturgii si bez tohoto nástroje snad už ani nedovedeme představit. Během čtyřletého vzdělávacího programu žáci zvládnou techniku hraní. Varhany mohou navštěvovat žáci, kteří zvládnou základy techniky hry na klavír. Výuka probíhá na nově zrestaurovaném dvou-manuálovém mechanickém cvičném nástroji v budově Veselé školy.

Výtvarná výchova - kresba, malba, keramika, grafika

- Žáci prostřednictvím kontaktu s jedním ze základních živlů ztrácejí strach z vlastní nedokonalosti i jiné zábrany tvořit umění a vlastníma rukama z vláčné, tvárné hmoty vytvářejí něco, co je blízké jejich duši. Pak se jejich dílo obdivuhodným procesem přetvoří na kámen. Tvorba z keramické hlíny není ničím omezena a zahrnuje bezpočtu variant řemeslných i jednodušších děl. Zdatnější jedinci si mohou vytvořit kávový či čajový servis dle fantazie, anebo bustu jednoho ze svých nejbližších. Malování a kreslení rozvíjí většinu optických dovedností zahrnujících například kompozici barev, orientaci v ploše i prostoru, hodnocení estetická apod. Mimoto prohlubuje schopnosti spojené s představivostí, fantazií a cvičí jemnou motoriku spojenou se zrakovým vnímáním. Máte-li navíc nadání, stěny vašeho bytu nezůstanou bílé. Z grafických technik lze jmenovat kupříkladu linoryt, kdy umělec pomocí ostrých rydel vytvoří obraz do linoleové folie. Ten poté slouží jako negativ pro výsledné dílo. Žáci se tak seznámí s oborem výtvarného umění, ve kterém tolik vynikal český umělec Václav Hollar, schodou okolností svého času obyvatel Soukenické ulice.

Škola vidění – základy FOTOGRAFIE

- Koukat – vidět – zaznamenat - předat.
- Ve Škole vidění se žáci naučí dívat na svět „pana fotografa“, seznámí se s velikány fotografie, naučí se animaci, zaznamenat děj a prezentovat ho.

Literárně - dramatická výchova

- Děti se naučí klasické i alternativní divadelní hry, které mají možnost poté prezentovat v kamenném divadle.

Veselý katolický orchestr + Hudební nauka

- Orchester doprovází všechny školní akce.

5.13 Atmosféra školy

Držíme se Komenského hesla Absitviolenciarebus, omnia spontefluent, které říká, že nemá být užíváno násilí, ale vše má přirozeně plynout. Dnes se mnoho hovoří o atmosféře či klimatu školy. Ne vždycky je jasné, co to vůbec je. Pro nás je důležité, aby škola byla kultivovaným prostředím s přirozeně zdravými lidskými vztahy pro všechny, kdo tvoří školní společenství. Samozřejmě k němu patří i rodiče, a to ne jen odděleně. Proto vedle individuální spolupráce s nimi usilujeme i o jejich skupinovou platformu. Tou jsou v naší škole třídní schůzky, které u nás v životě školy hrají velkou roli, protože je dost výchovných otázek, na které mají rodiče odlišné názory a je správné, když se demokratickou debatou mezi sebou shodnou na požadavcích, o nichž pak jednájí dál s vedením školy. Jednotlivé třídy spolu s rodiči žáků jsou jednotkou, která jako taková vystupuje v nejrůznějších školních, ale i mimoškolních aktivitách. Právě při takových akcích se hojně zapojují rodiče nejen, když je vedení školy vyzve a o něco požádá, ale i z vlastní iniciativy, kdy naopak sami vyzvou školu k pomoci udělat něco navíc ve volném čase žáků. Spolupráce je tu vesměs příjemná a pro děti přínosná. Jsme škola otevřená pro rodiče, rodiče mohou kdykoliv školu navštívit, někteří rodiče chodí pravidelně na ranní zpívání a promluvy, chodí i na mé hodiny výtvarné výchovy a poslouchají, když žákům čtu knihy.

5.14 Školský vzdělávací program

Vzdělávací program Veselé školy je schválen MŠMT a žák postupuje tak, že by neměl mít problémy při přestupu do jiné školy, např. když se rodina přestěhuje. Školní program respektuje věk, potřeby a tělesný i duševní vývoj dětí. Vzdělávací program Veselé školy je rozsáhle popsán ve Školním vzdělávacím programu (ŠVP), který musí odpovídat zákonem stanovenému Rámcovému vzdělávacímu programu. ŠVP vypracovává dnes vedení každé školy

a schvaluje ho rada školy a zřizovatel. Na plnění ŠVP dohlíží Česká školní inspekce. ŠVP každé školy je obsáhlý dokument, protože vedle vlastního učebního plánu obsahuje velké množství údajů o dodržování všech předpisů, které se týkají chodu školy. Protože se rodiče nemusí zatěžovat většinou textu ŠVP, ale potřebují se dozvědět podstatné informace, které se týkají toho, co a jak se děti učí, podáváme následující přehled. Obecně vycházíme z osvědčené zásady, že je třeba respektovat věk, potřeby a tělesný i duševní vývoj dětí. Ambiciózním rodičům nadaných žáků by se někdy mohlo zdát, že postupujeme zpočátku pomaleji, ale s našimi výstupními výsledky jsou nakonec zpravidla spokojeni. Postup a tempo výuky je dnes důležité nejen pro dosažení kvalitních výstupních výsledků. Při značné variabilitě ŠVP mohou nastat problémy při přechodu z jedné školy na druhou např. z toho důvodu, že se rodina přestěhuje. Postup žáka naší školy je takový, aby k potížím nedocházelo. Nemáme také žádnou negativní zkušenost. S problémy jsme se setkali pouze, když přišli žáci odjinud a byli vůbec nebo v některých předmětech vůči našim žákům pozadu. Takovým žákům nabídneme potřebné individuální doučování (např. v rámci družiny) a umožníme jim krátkodobou klasifikační toleranci látku dohnat. Pochopitelně se v takových případech intenzivně snažíme o spolupráci s rodiči.

Na prvním stupni učíme po staletí dané základy: číst, psát a počítat. Čtení nechápeme jen jako technickou dovednost odlišovat písmena a skládat je do slov, ale jako uvedení do práce s knihami, podobně jako psaní nepovažujeme jen za dovednost kreslit písmena, ale také jako uvedení do schopnosti zaznamenávat si. Počty u nás rovněž nejsou jen nácvičkou základních aritmetických úkonů, ale také cestou k pochopení úkonů logických, což je základ pro kvalitní myšlení.

V předmětech prvouka a vlastivěda vedeme žáky především k tomu, aby se naučili dobře pozorovat a popisovat skutečnost tak, jak ji vnímáme. Považujeme za správné, ve shodě s psychologií dětského růstu, ukázat dětem nejprve ucelený přirozeně vnímatelný svět včetně lidských vztahů a důležitých rolí ve společnosti. Jejich vědeckou interpretaci a vysvětlením se pak snáze věnujeme na druhém stupni.

Jako druhý jazyk vyučujeme angličtinu. Aby výuka byla účinná, dělíme v tomto předmětu žáky do dvou oddělení. V jednom jsou úplní začátečníci, v druhém jsou žáci, kteří již nějakou výukou prošli. Později se v jednom postupuje rychleji (jazykově nadanější), v druhém pomaleji. Při rané výuce druhého jazyka pečlivě dbáme, aby se nakonec nezanedbala výuka a

následně pak i znalost mateřštiny. Zákonem je dnes stanovena i výuka druhého cizího jazyka. U nás zajišťujeme výuku německého jazyka v osmém a devátém ročníku.

Protože do naší školy chodí hodně žáků, jejichž mateřským jazykem není čeština, máme pro ně specializovanou výuku češtiny.

Velkou péči věnujeme všem druhům výchov, protože jsou důležité pro emotivní vývoj dětí. Výhodou je, že ve škole učí odborně zdatní kolegové, kteří mají aprobaci pro ZUŠ. Výtvarnou výchovu na prvním stupni propojují s etikou a literaturou.

V programu školy je předmět náboženství, který žákům přináší poučení o roli náboženství v životě jednotlivců i v celku společnosti. Žáci jsou uvedeni do tradic a slavností našeho kulturního rámce a poučení o různosti životních názorů náboženských i filosoficko-vědeckých, aby se mohli orientovat v dnešním složení společnosti. Východiskem je nám koloběh roku v jeho fázích přírodního rytmu, opakujících se činností a svátků.

Mezi výchovami je zařazeno také pracovní vyučování. V tomto předmětu sledujeme několik cílů. Samozřejmým je zvýšit manuální dovednost. Druhým, úzce s ním spojeným, je vybavit žáky těmi dovednostmi, které přes všechna moderní vybavení stále doprovázejí společný život rodiny ve spořádané domácnosti. Děti si velmi oblíbily např. vaření. Výchovným cílem je, aby žáci správně pochopili dělbu práce, pochopili, že existují práce méně společensky prestižní, ale pro život společnosti nutné. I kdyby naši absolventi nikdy takovou práci při svém budoucím zaměstnání a postavení nevykonávali, budou vědět, že si mají takové práce a těch, kdo ji konají, vážit. Souběžně s tím probíhá i sociální výchova, protože při pracovním vyučování se často uplatní děti manuálně nadané, zatímco na své intelektuální nadání nezdravě pyšné děti tu úspěchy nemusí mít, což je upozorní na jejich jednostrannost a určité limity.

Jsme si také vědomi toho, že máme povinnost u každého dítěte objevit, k čemu je nadané a u individuálních případů rozpoznat skutečnost, že některý žák by se měl věnovat spíše dráze dobrého řemeslníka než usilovat o nějakou levnou, ale také pochybnou akademickou dráhu. Nikomu ovšem neradíme, jak postupovat po absolvování naší školy. Zůstáváme u objektivních diagnostických pedagogických dat.

Aniž bychom podceňovali význam nebo zmenšovali úsilí a soustavnost své práce na 2. stupni, považujeme první stupeň pro výchovu a vývoj osobnosti dítěte za důležitější, než stupeň druhý. Na něm opět respektujeme další vývoj dětí a můžeme přitom navázat na výsledky ze stupně prvního. Prvořadým úkolem je pro nás uvést žáky do všech dovedností práce s učebnicemi a samostatného studia. Vedle českého jazyka se tomu věnujeme v základech informatiky. V tomto předmětu však patrně na rozdíl od jiných škol vedle obvyklé počítačové gramotnosti a práce s informačními zdroji upozorňujeme žáky i na limity, popř. i nebezpečí, které moderní elektronika s sebou přináší. Také v jiných předmětech vedeme výchovnou práci tak, abychom předcházeli nebezpečím, která dorůstající mládež v tomto citlivém věku ohrožují.: návykové látky, hazardní hry, nová i stará nebezpečí nezralé sexuality atd.

V oblasti vědomostní uvádíme žáky do základů vědních oborů v obvyklém rozsahu a vyváženě. Škola není zaměřena nějakým dílčím směrem, protože jsme zastánci všeobecného vzdělání. Naše zkušenosti ukazují, že dobře všeobecně připravení žáci jsou úspěšní při přechodu nejen na gymnázia, ale i na střední školy nejrůznějšího i vyhraněného zaměření. Úspěšnost našich absolventů je u přijímacích zkoušek na osmiletá, tak i na čtyřletá gymnázia nadprůměrná, pohybuje se okolo 40% z celkového počtu studentů.

Veselá škola je známa svým důrazem na umělecké výchovy, a je pro to i vyhledávána. Takový důraz opravdu existuje. Umělecké výchovy a aktivity jsou silným rysem naší školy. Nejde však o zaměření v tom smyslu, že bychom své žáky cíleně připravovali na přechod do středních uměleckých škol a konzervatoří.

Umělecký rys naší školy je dům předně propojením sboru základní školy se základní uměleckou školou. Dále je pravda, že mnoho našich žáků navštěvuje obě tyto vzdělávací jednotky. Výtvarné aktivity široce vstupují také do programu družiny.

Náš důraz na umělecké aktivity má mnoho pedagogických důvodů. Chceme žáky kultivovat i citově, vést je ke kráse, která je pevně spjata s dobrem, k větší vnímavosti atd. Chceme i jinak uzavřené žáky lépe poznat, což se nám daří, když se takové děti vyjádří neverbálními prostředky. Víme, že při výtvarné výchově si děti mohou vystřídáním typu aktivity odpočinout po intelektově náročných hodinách. Víme, že naše škola je veselá

především proto, co Vítězslav Nezval popsal slovy: *Proto je umění přede vším třeba přednost dát, neboť dovede potěšit ducha, pobavit, rozesmát.*¹⁷

Naše škola vychází vstříc rodičům, kteří nemají nikoho, kdo by se postaral o děti v době, kdy musí být v zaměstnání. Velkou předností je, že všechny volnočasové aktivity jsou pod jednou střechou, takže děti nemusí nikam přejíždět. Naši volnočasovou nabídku tvoří školní družina, školní kluby a aktivity základní umělecké školy.

5.15 Metody výuky

Učíme žáky jak podle tradice, tak podle současných poznatků. Žijeme s dětmi s jejich rodinami v přítomnosti. Všem lidem je vlastní touha po poznávání, cesta za věděním a snaha o šťastný život. Učitelé a vychovatelé Veselé školy se snaží žít nadčasové hodnoty a umět je dětem předkládat. To je hledání pravdy, lásky, naděje, víry, ušlechtilosti, statečnosti a dalších ctností. Dnešní děti potřebují pro zdravý vývoj také orientaci ve složitých komunikačních technologiích, nárůstu poznatků vědy a chaosu sociálních systémů.

Konkrétně čas ve škole dělíme dle rozvrhu hodin tak, aby se každé dítě naučilo rytmu střídání soustředění a odpočinku. Ve vyučování je každá hodina strukturována na část, kdy učitel předkládá látku, učitel vede dialog se žáky, žáci pracují, spolupracují a společné hodnocení hodiny. O přestávkách mají žáci možnost navštívit kapli. Důležitá je výchova žáků ke kamarádskému chování s vrstevníky a prožívání nejkrásnějších období dětství a dospívání v dobrých vztazích.

Učíme děti zodpovědnosti a samostatnosti. Myslím, že naši žáci jsou tolerantní a empatictí. Učíme žáky vyjádřit svůj názor, ale i vyslechnout názor toho druhého, což je někdy hodně těžké. Učíme tak, aby získali dobrý a pevný základ základního vzdělání, na kterém pak mohou stavět dále.

5.16 Kdo učí ve Veselé škole

Učitelé začínající s učiteli, kteří učí již řadu let. Lidé, kteří mají záliby v různých oblastech života. Spojuje je, ale povolání a poslání pracovat pro dobro dětí a mladých lidí. Jednotná výchovná koncepce je základem schopnosti získat si autoritu u žáků a být pro ně

¹⁷ NEZVAL, Vítězslav. druhotný zdroj

přínosem. Spolu se školním kaplanem můžeme obnovit svoje síly, očistit svoje svědomí a získat nadšení pro konání velkého díla.

Vlastnosti, které má mít dobrý učitel Veselé školy je schopnost prožívat radost ze života, zachovat si zdraví, důstojnost a statečnost. Hlavní ctností učitele je láska ke svým žákům.

Veselá škola patří mezi školy alternativní. Alternativní hlavně proto, že máme individuální přístup k žákovi. K výuce používáme tradiční i netradiční metody. Každý učitel je na této škole osobnost a podle toho se odvíjí i jeho výuka. Od první do páté třídy mají žáci jednoho třídního učitele, který je celých pět let vede a vychovává. Každá třída je tak trochu jiná, protože se v ní odráží osobnost učitele. Učitelé si volí metody, kterými povedou své žáky a vybírají si i učebnice, které jim nejvíce vyhovují. Svě zkušenosti a poznatky si předáváme na poradách, či duchovních obnovách.

5.17 Jak se změnila veselá škola v průběhu 23 let?

Začínali jsme s 20 žáky u Panny Marie Sněžné. Nyní máme 250 žáků na základní škole a 300 žáků v základní umělecké škole. Po revoluci jsme byli společenství mladých nadšenců, kteří se snažili obnovit církevní školství.

Rodiče, kteří nám do školy svěřovali své děti, nám důvěřovali a byli součástí života ve škole. Nyní přibývá starších rodičů, matek, které své první dítě mají po 40 roce života, ke škole přistupují jako k instituci a nejednají s námi jako rodič, nýbrž jako kontrolovaný orgán. Někteří nám ráno předají své dítě, jako produkt, školu berou jako výrobu a očekávají co nejlepší výsledky.

Ale pořád většina rodičů je empatická a používá zdravý rozum. Na začátku jsme měli školní řád desatero, teď je školní řád několika stránkový právníkový dokument. Neuvěřitelně narostla administrativa. Na každého žáka musíme vypisovat stohy papírů a ukládat je do počítače. Děti mi přijdou pořád stejné. Samozřejmě mají jiné zájmy než děti před dvaceti lety, ale duši mají pořád stejnou. Přibývá děti s poruchami pozornosti, ADHD, autistů atd. Možná, že je to spojeno s lepší diagnostikou, nebo jsou rodiče úzkostnější a nechávají své dítě vyšetřit, aby získali papír na úlevy. Každopádně se doba zrychluje a s tím souvisí i poruchy pozornosti.

Většina dětí má rozvedené rodiče, před dvaceti lety to spíše byly výjimky. Rozmáhá se střídavá péče, která většinou, teda alespoň v naší škole, není funkční. Velkou roli v dnešní době hrají počítače. Snažíme se, aby žáci používali PC techniku s mírou. Chceme, aby děti komunikovaly

spolu osobně a ne přes mobil či počítač. Ve škole je počítačový kroužek, kde se žáci učí práci s počítačem.

Před dvaceti lety děti mobily neměly, spoléhaly samy na sebe, teď se snaží někteří řešit vše přes mobil s rodiči. Naše škola je teď daleko bohatší, učitelé mají více peněz, ale daleko méně času. Rozevřely se nůžky mezi rodiči, kteří nemají finance na zaplacení obědů a těmi, kteří by byli ochotni zaplatit např. Za školu v přírodě třicet tisíc korun. V jednom je naše škola pořád stejná, jsme škola, která má ráda všechny děti chytré, hloupé, hodné, zlobivé, zdravé i nemocné. Jsme škola, která se snaží dát dětem kvalitní základní vzdělání, naučit je empatii a morálce. Většina učitelů. Která u nás učí, dělá pro své žáky mnohem více, než musí.

6 ZÁVĚR

Záměrem mé práce bylo přiblížit život ve Veselé škole. Naše škola je alternativní, inspirována přístupy a metodami reformního školství. Jsme školou inovující, Škola byla založena společně s učiteli a rodiči. Spolupráce rodičů a školy je velmi důležitá. Škola je postavena na osobnosti učitele. Každý učitel v naší škole je osobnost a svou osobností a přístupem k životu své žáky přirozeně formuje. Vyučující by měl mít přirozenou autoritu. Noví učitelé se učí od zkušenějších kolegů. Velkým naším vzorem a neustálou inspirací je Bohumil Kolář, který u nás přednáší a učí nás učit. Na žáky působíme komplexně a je pro nás důležitá etická výchova, která prostupuje předměty.

Koncepce naší školy se neustále inovuje a vyvíjí, protože i děti a doba se kolem nás mění. Jsme škola základní a snažíme se dát dětem dobrý a pevný základ do dalšího vzdělávání i života. Základ se netýká jen vědomostí, ale i pevného charakteru. Učíme se ze života pro život. Cílem je dosáhnout u každého žáka co největší osobnostní, sociální a emoční rozvoj. Jsme škola plně zaměřena na osobu dítěte a jeho individualitu.

7 LITERATURA

PIŤHA, Petr. *Výchova, naděje společnosti*, Poustevník, 2006, 80-86610-18-7

PIŤHA, Petr. *Učitelé, společnost, výchova*, Karolinum, 1999, 80-7184-955-3

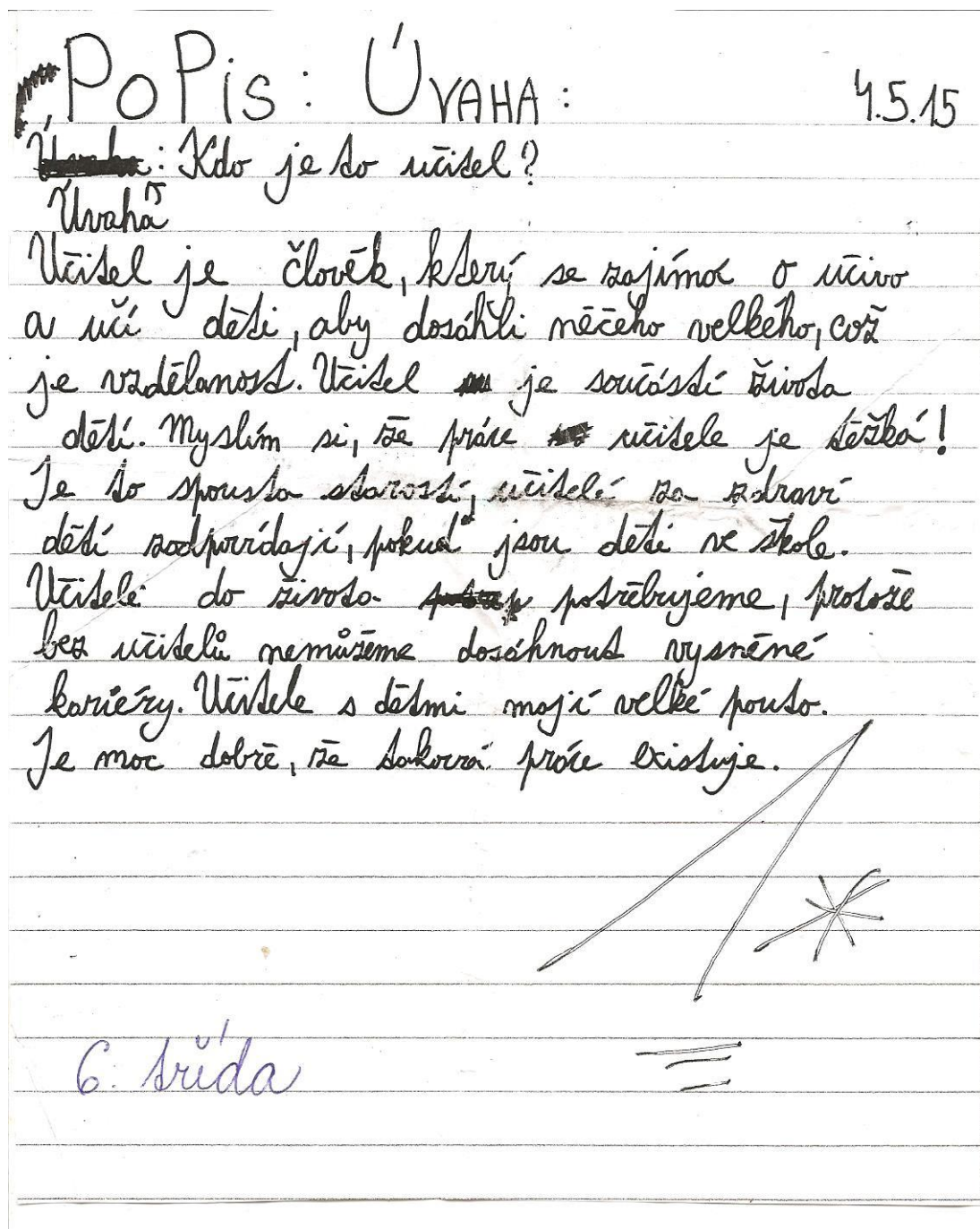
KOLÁŘ, Bohumil. *S největší vděčností*, Nové město, 2013, 978-80-905265-2-5

KASPER, Tomáš. KASPEROVÁ, Dana, *Dějiny pedagogiky*, Grada, 2008, 978-80-247-2429-4

ALBERTI, P. *Světce don Bosco*, Matice cyrilometodějská, 1999, 80-7266-015-2

RÝDL, Karel, *Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori*, Public History, 1999, 80-902193-7-3

8 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obrázek 1 - Většina žáků si nás váží.

Vážená Paní Ředitelko

Ráda bych vás požádala o brigádu a tím pomohla.

- Vylepšit školu a její okolí, aby se žáci cítili lépe a učení se více bavilo.

- chtěla bych se osamostatnit a s dobrým pocitem si koupit něco sama a nebýt závislá na kašesném od rodičů.

Pokud by byla možnost od 4. 6. 2012 do 25. 7.

byla bych vděčná za příležitost a novou zkušenost.

Předem děkuji

Sára Hrabánková

7. třída.

Sarahrabankova@seznam.cz
Paní Hrabánková: 739053451

Obrázek 2 – Žáci se učí pracovat a vydělávat si vlastní peníze.

Obrázek 3 – Žáci chovají včely.

11.6.

Myslím si, že bych si
zasloužil jedničku z
češtiny, protože se
naším zlepšil. Děláme
domácí úkoly, snažíme se
pracovat ve škole při
hodinách. Češtinu je
pro mě těžká, ale snažím
se.

Pane učitel, můžete
omluvit pro vyrušení
při hodině.

Mišek - Okanda

Afrika 2. třída

Obrázek 4 – Žáci se učí od první třídy sebehodnocení a ohájit svůj názor.

Co pro mē znamená dětství?

Dětství je něco co už se nikdy nezopakuje je to ~~ka~~ kousek života kde si můžeme naplno věnovat tomu co nás těší a baví. Žít ve svůj světě fantazie být bez starosti. Ale zase madruhou stranu je sice dobře být dítětem, ale když už je čas na dospívání musíme do toho jít a nezůstat upatně dítětem. ~~musíme~~ musíme dospívání přijmout ~~s~~ s otevřenou náručí nebrát se tomu.

Co chci v životě dokázat?

Být šťastná a radovat se ze sebe a ze svého života. Být milována.

VZKAZ VŠEM UČITELŮM

VESELE ŠKOLY :

JSEM MOC RÁD ŽE JSEM VAŠ
VŠECHNY V ŽIVOTĚ MOHL POTKAT
A CENĚM SI TOHO. PŘEDEVŠÍM
PAN UČITEL PETR VAŤKA, STALE HO
BUDU MÍT ULOŽENĚHO V SRDCE A TÍMTO
MU VYJADŘUJI VELKÝ DĚK!!!,
ŽE MI VE ČTVRTÉ TRÍDĚ Z
MATEMATIKY MÍSTO 5 MI DAL 3,
A TOHO SI MOC VÁŽÍM, DOBRĚ
HRAJE NA KYTARU A JE Z
TOHO JEHO PŘÁTELSTVÍ CÍTIT
LÁSKA A DUCH SVATÝ. NIKDI
NA NĚJ NEZAPOMEN!

MÁM HO MOC RÁD A MYSLÍM ŽE
JSEM OD NĚHO DOSTAL DOBRU,
PETR VAŤKA JE DOBRÝ ČLOVĚK A
MÁ URČITĚ DOBRÉ SRDCE,
BUDE MI MOC CHYBĚT!!!!

S LÁSKOU NA NĚJ MYSLÍM.....

JAROSLAV ŠEVČEK | 9. TRÍDA

JAROSLAV ŠEVČEK . 9. TŘÍDA

1) CO JE PRO TEBE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

2) KDO JE PRO TEBE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

3) CO PRO TEBE ZNAMENÁ DĚTSTVÍ?

4) CO CHCI V ŽIVOTĚ DOKÁZAT?

5) ČEHO SE NEJVÍC BOJÍŠ?

6) CO PRO TEBE ZNAMENÁ PŘÁTELSTVÍ?

7) PRO ČEM TOUŽÍŠ V NEBI?

1) NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PRO MĚ JE
POMÁHAT LIDEM, MÍT JE RÁD A DĚLAT
LIDEM RADOST.

2) NEJDŮLEŽITĚJŠÍ JE PRO MĚ JEZÍŠ,
TOMU BYCH CHĚL V ŽIVOTĚ SLOUŽIT.
DŮLEŽITÉ JSOU PRO MĚ I RODIČE A BLÍZKÉ - DOBRÉ
KAMARÁDI.

3) DĚTSTVÍ PRO MĚ JE (ZNAMENA) PAMÁTKA,
RAD NA DĚTSTVÍ VZPOMÍNÁM, TEHDY VŠE
BYLO JINAK, A PAK MI PO NĚM ZBYLA
PAMÁTKA, RAD NA SVĚ DĚTSTVÍ VZPOMÍNÁM.

4) CHTĚL BYCH V ŽIVOTĚ DOKAZAT
MILOVAT LIDI, KTERÍ SE MI SNAŽÍ POMOCT,
A BÝT JIM VĚČNÝ.
TAKÉ BYCH CHTĚL A TOUŽIL SPRÁVNĚ
TRĚDIT ODPAD, ČISTIT PŘÍRODU OD ODPADKŮ
A VŠE DĚLAT S ÚSMĚVEM A LÁSKOU.

5) BOJÍM SE A MÁM VELIKÝ STRACH
SÁHNOUT NA PAVOUKY, BROUKY A VŠE
VĚTŠÍHO CO PATŘÍ DO SKUPINY HMYZ,
TAKÉ SE BOJÍM HADŮ, PAVUČIN A TORNAD
I TMY.

6) PŘÁTELSTVÍ JE MOC HEZKÁ VĚC,
BŮH NÁM DAL LÁSKU A PŘÁTELSTVÍ,
TOHO BYCHOM SI MĚLI VAŽIT,
PŘÁTELSTVÍ PRO MĚ MOC ZNAMENÁ.

7) TOUŽÍM SE V NEBI SETKAT S BOHEM,
POVÍDAT SI S NĚM A CHTĚL BYCH S NĚM
ŘEŠIT VŠECHNU NE-LÁSKU A NEVÁVIST NA ZEMI.

Edita Brožová

1. Co je pro Vás v životě nejdůležitější?

Postupem času zjišťuju, jak všechno rychle utíká. Například, když vidím fotky ve své školce jak jsem byla malá a teď jdu na střední školu.

Nejdůležitější v mém životě je být s lidmi, bez kterých bych být nemohla. Lidé, které miluji a oni milují mě. Navzájem si důvěřujeme a pomáháme. Nebo splnit svůj sen a vědět, že na to mám. ~~Pomáhat~~ Pomáhat ostatním a vědět, že dělám správnou věc. Dělat věci s rozumem a citem. Užít si života nebo každý den. Nebo nezapomenout na ty krásné vzpomínky s těmi nejbližšími.

2. Kdo je pro tebe v životě nejdůležitější?

V životě mám spoustu lidí, kteří jsou pro mě důležití nebo nejdůležitější. I když si to někdy neuvědomuji, jak jsou pro mě důležití a že jsou součástí mě.

Nejdůležitější v životě pro mě je moje mamka.

Potom kamarádi, kteří mi pomáhají a neopustí mě.

Sourozenci. 😊

3. Co pro tebe znamená dětství?

Myslím, že já nemohla mít lepší dětství. V nejlepší škole s nejlepšími kamarády. Z mého dětství si odnáším nejvíce vzpomínek a nejvíce zkušeností. V dětství se vytváří naše osobnost.

Dětství je období člověka do kterého se chce člověk někdy vrátit, možná proto, že začal špatně a myslí si, že kdyby se vrátil do dětství tak všechno napraví. Dětství je období, kdy nic moc nemusíte řešit a víváte si života. To samozřejmě i když vyrostete, ~~ale~~ ale dětství je prostě kouzelné.

Co chceš v životě dokázat:

Chci být dobrý člověk, co uskutečnu svoje sny. Abych si na konci svého života řekla, že jsem dělala dobrou věc.

Chci se dopracovat s radostí na světovou herečku a hrát v divadlech a filmech. Chodit na castingy a dostávat role. Makat a makat. V životě chci být úspěšná, i když to někdy tak nevypadá. Chci mít krásnou rodinu, práci, klid, peníze. Radost a zápal v srdci. Dokázat si, že na to všechno mám. A neztratit víru a víru v sama sebe.

5. Čeho se nejvíce bojíš?

Nejvíce ^{nejaká} v životě se bojím toho, že se jednou probudím jako mamka a zjistím, že jsem hešla za svým snem. Bojím se, že přestanu v to věřit. V to, že to dokážu a budu se mít dobře. Že si nesplním sen a budu dělat věc, z které budu nešťastná.

Bojím se, že mě někdo z mých blízkých zklame.

Nebo se bojím, že něco hrozně zkažím, co mi všechno zkaží, celou moji cestu. Nebo, že na všechno zůstanu sama a budu nešťastná...

6. Co pro tebe znamená přátelství?

Přítel je ten, kdo tě neopustí i v té nejhorší situaci a pomůže ti. Bere tě takovou, jaká jsi a přijímá tvoje chyby. Má tě rád i s tvými chybami. Ve všem tě podporí. Přítel je ten, co ho znáš už léta, ale pořád si máte co říct.

Přátelské pouto to je v životě důležité.

Nemáš přátele, jsi nešťastný...

Nemáš na koho se obrátit, když ti je nejhorší.

Edita Brožová

7. Po čem toužíš v nebi?

Nad toutle otázkou jsem nikdy nepřemýšlela.

Nejraději bych v nebi chtěla potkat ty, co z mého nebo vlastně z našich životů odešli. Setkat se s nimi a už s nimi zůstat. ~~A užít si nebe~~ a nikdy je neopustit.

Představuji si nebe jako obrovský ráj, který si každý přeje. Zemi, kde je nekonečno možností, co dělat.

Prostě taková pohádková země, místo, kde je nejkrásnější.

Neexistuje bolest ani nenávisť. Tak by to mělo být nejvíce, milovat ty, co máme kolem sebe a věřit si jich...

Vzkaz pro Veselku:

Děkuji všem za krásně prožitých svých devět let ve škole.

Nikdy bych nevěřila, že odcházení z tak úžasné školy bude tak těžké. Veselka je součástí mého života a už to tak vždycky, tady jsem ztrávila dětství a i vyrostla.

A na jedinou mám odejít? Nechce se mi opouštět tuhle školu, tyto lidi, tento přístup. ~~tohle přátelství~~. Věděla, že v zemi bude jiná škola na místě ~~ve~~ Veselky, ale nikdo tam nebude. Nebude olympiáda, nebude tam ples, nebudou tam ty úžasné mše... Nebudou tam tyto učitelé, paní ředitelka, spolužáci...

Tahle škola mi bude neuvěřitelně chybět.

Tak přeji všem ať si to tady užívají dokud tu jsou, protože potom, až budou odcházet, jim dojde, jak jim Veselka bude chybět.

1) Co je pro mě v životě nejdůležitější? V životě je pro mě nejdůležitější aby mělo dobrý život, dosáhla toho největšího, a mohla si žít tak jak si přeje. Samozřejmě jsem ráda, že vycházím s lidmi, které mám ráda. ~~Můžu~~

2) Kdo je pro mě v životě nejdůležitější? Nejdůležitější ^{pro mě} je rodina, bez rodiny bych nic nevládla, ve všem mě podrží stejně jako přátele, miluju svoje kamarády! Také je pro mě nejdůležitější můj pes, možná to zní blbě, ale je mi sním skvěle!

3) Co pro mě znamená dětství? Dětství pro mě znamená sama radost, překvapení, poznávání nových věcí, poznávat svět a plno dalšího. Dětství je úžasný, když jsem byla malá tak jsem se hrozně těšila až budu velká načítela holka, která si bude moct dělat co chce, je to blbost, teď bych se nejradši vrátila do dětských let, chybí mi to.

4) Co chci v životě dokázat?

5) Čeho se nejvíce bojím? Bojím se života, z toho mám velký strach, bojím se střední a lidí na ní. Už určitě nepotkám takové lidi jako tady na Veselce, jsem z toho celkem vykecpaná.

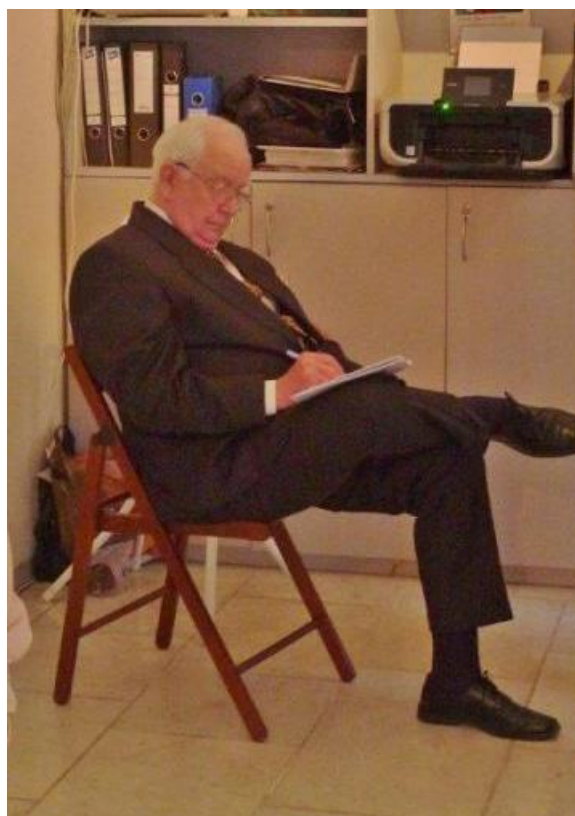
6) Co pro mě znamená přátelství? Přátelství je pro mě hodně, rážím si přátelství, zvláště u lidí, který budu i jako sourozence. Přátelství mě hodně podpojuje a vždy povzbudí.

7) Po čem toužím v nebi? V nebi toužím hlavně po klidu. Samozřejmě
toužím potom potkat lidi, které jsem ztratila a který mi chybí.

Pani ředitelko, jsem děsně moc ráda, že jsem vás poznala. Jste skvělý člověk
s úžasným srdcem. Tolik mě mrzí, že už musím pryč, že ty čtyři roky
utekly jako voda. Jsem tu jen chvíli a přijde mi, že tu jsem
od prvního začátku. Sice to pro mě bylo ze začátku těžké, byli tu lidé
se kterými to nebylo lehké, ale teď je mi líto, že se snima
musím rozloučit. To samé s našim učitelem. Ti učitelé co jsou tady
už na střední nepotkám. Budete mi všichni moc a chybět. Jsem ráda,
že jsem přišla na Veselku, nejlepší škola kterou znám nebo o kterou
jsem slyšela! Mám vás pani ředitelko hrozně moc ráda, vždy jste mě dožádala
probudit, vám jsem mohla vždy věřit a věřit budu. Nikdy na vás nezapomenu
ani na Veselku, Veselku miluju! Vůbec se mi nechce pryč, protože bych to
znou do šesté třídy, tolik vzpomínek mám, na Farě, tithy, mše, různé oslavy...
~~Tohle~~ Takový věci už nikdy nepotkám, tím jsem si na 100% jistá! Ráda
se sem budu vracet se na vás podívat a pozdravit vás. Vždy mi
udělá radost vidět opět Veselku. Kdykoli budu mít čas hned se tu obješím!
To slibuji. Za všechno moc děkuji, rážím si všeho, co jste pro nás kdy
udělala.

Obrázek 10 – Pan Prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., dr. h. c. ve řkolní galerii

Obrázek 11 – Pan Prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., dr. h. c. přednáší v naší škole

Obrázek 12 –Lyžařský pobyt

Obrázek 13 – Vánoční slavnosti

Obrázek 14 – Olympijské slavnosti

Obrázek 15 – Sv. Mikuláš

Obrázek 16 – Veselo-školský ples

Obrázek 17 – Divadlo

Obrázek 18 – učitel jako Sv. František v Assisi

Obrázek 19 – Žáci v Itálii

Obrázek 20 – I děti s ADHD slaví úspěchy

MÍSTO JE TO
TAJUPLNÉ

Obrázek 21 – Práce dětí

Obrázek 22 – Žáci hodnotí dílo v galerii